

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate: Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Lima

Osmo vseameriška konferenca si je za svoj sedež izbrala prestolnico Peruja Lima. Udeležili so se je zastopniki 21 držav iz severne, srednje in južne Amerike. Trajala je nad 14 dni in je bila zaključena dne 28. decembra z daljšo skupno izjavo vseh sodelujočih držav. To je v dveh, treh stavih potek konference, ki morda ni izpolnila vseh nad tistih, ki so jo sklicali, ki pa v zgodovini Amerike posebej, in v zgodovini sveta pomeni izredno važno poglavje, ki že danes meče svojo senco daleč v bodočnost.

Zedinjenim državam severne Amerike, ki so povzročile sklicanje te konference, so od prvega začetka podpirali namen, da bi rada vse države treh Amerik, severne, srednje in južne, mobilizirala v borbi proti totalitarnim državam, da bi pod geslom: Amerika Američanom složno odbile vsak poskus od zunaj, ki bi imel za cilj, da omaja republikanske demokratične ustanove ali celo da krši državno neodotakljivost katerekoli ameriških držav. Velika zamisel sedanjega predsednika Zedinjenih držav severne Amerike Roosevelta in njegovega zunanjega ministra Cordella Hulla je, tako se je govorilo, da organizirata veliko, ves svet obsegajočo obrambno fronto proti diktatorskim državam, in to najprej na gospodarskem, nato pa tudi na političnem polju. Začetni korak tega velikega snovanja da je bila trgovinska pogodba, sklenjena med Zedinjenimi državami, Kanačo in Anglijo 15. novembra. Vseameriška konferenca v Limi pa naj bi bila naloga, da pritegne vse ameriške države k sodelovanju v tej novi gospodarski skupnosti, ki naj bi zaustavila vsak nadaljnji razmah totalitarnih držav s pomočjo primernih gospodarskih obrambnih ukrepov. Ne vemo, koliko so te in podobne razlage resnične ali neresnične. Zato nam tudi ni mogoče presojati uspeha konference same izključno s tega vidika. Ne vemo, koliko imajo prav angleški listi, ki zatrjujejo, da je vseameriška konferenca velik uspeh Rooseveltove politike, in koliko imajo prav razlage nemškega in italijanskega časopisja, ki menijo, da se je v Limi severnoameriškim nameram uprla Argentina, ki da je s svojim odločnim nastopom preprečila, da bi se ameriške države obvezno udeležile borbe proti totalitarnim državam, to je proti Nemčiji, Italiji in Japonski. Nič drugega nam ne preostaja, kakor vzeti v roke zaključno izjavo, ki so jo podpisali zastopniki 21 držav ter jo vrednotiti izključno po tem, kaj nam neposredno govori, ne meneč se pri tem za nobene zakulisne boje, ki so se verjetno odigravali okrog zasedanja v Limi, kakor se dogaja pri mnogih manjših zasedanjih, kjer je sodelovalo 21 držav s skupno daleč nad 260 milijoni prebivalcev.

Izjava v Limi je razdeljena v 8 točk, ki pa jih je prav lahko spraviti v okvir treh ločenih poglavlji, od katerih obravnava prvo poglavje stvarno dejstvo »duhovne skupnosti vseh ameriških držav«, drugo poglavje slovesno podčrtava »celinsko složnost vseh treh Amerik«, zadnje pa našteta načela »ameriške politične morale«. Pogled na ta tri obsežna področja, na katerih je bil dosežen epizodni uspeh sodelujočih držav, nam bo sam od sebe dal odgovor na vprašanje, če je konferenca v Limi uspela ali ne, in v čem je njen uspeh z ozirom na trenutni svetovno-politični položaj.

»Duhovno skupnost« imenujejo ameriške države dejstvo, da preveča vse ameriške narode ista kultura, da žive vse v podobnih republikanskih ustanovah, da so vse enako prežete od iskrene volje po miru, da vse izpovedujejo enako zvestobo na temelju mednarodnega prava in da vlada pri vseh enaka svoboda človeške osebnosti brez ozira na versko ali plemensko pripadnost. Vse to so dragocene postavke, ki vse ameriške države med seboj družijo v eno veliko družino ter jih navdajajo z neuklonljivo voljo, da bodo proti vsakomur branile te duhovne osnove svoje kulture.

»Celinska složnost« — s tukaj bi to označili kot kontinentalna solidarnost — je tista skupna volja, ki izvira iz spoznanja duhovne skupnosti, da je treba namreč z vsemi žrtvami braniti svojstvenosti ameriške kulture proti vsakim tujim nevarnostim, ki bi jih mogle na ta ali oni način ogrožati. Ameriške države v okviru tega poglavja izrecno poudarjajo, da se bo ameriška celinska složnost takoj prikazala v živi stvarnosti, kakor hitro bi se pripetilo, da bi bila katera koli od ameriških držav v svojem obstoju ali v svoji neodotakljivosti ogrožena, kajti v tem primeru se bodo vse ameriške države takoj med seboj posvetovalle, kako vzporediti in druga drugi prilagoditi obrambne ukrepe tako, da bo odpor tem silnejši, to pa v spoznanju, da je spoštovanje osebnosti, neodvisnosti in neodotakljivosti vsake ameriške države osnova vsakega mednarodnega reda v treh Amerikah, reda, za katerega jamči celinska složnost ameriških držav. Bolj jasno skrajni ni več mogoče govoriti v današnjih mednarodnih okoliščinah.

Načela »ameriške politične morale« pa je zbral in spravil v obliko zunanji minister Zedinjenih držav Brazilije Mello Franco. Tudi ta načela so jasna iznad vsakega dvoma: Vsako vmešavanje katerekoli ameriške države v notranje zadeve drugih držav v Ameriki je strogo prepovedano; ameriške države se v medsebojnih odnosih odpovedo uporabi nasilnih sredstev, marveč se bodo vsi morebitni spori poravnali z miroljubnimi sredstvi; mednarodne obveznosti, ki so jih države pogodbeno sprejele, se ne morejo epreminjati drugače, kakor s prostovoljnimi pogodbenimi pristankom obeh strank; gospodarska obnova naj ima pred seboj cilj, da se doseže blaginje vseh ameriških narodov, kar pa je mogoče le s podpiranjem politike miru. Kakor vidimo, so ta načela na las podobna onim, ki jih na vso moč

Nov posvet štirih velesil

Predmet: Italijanske zahteve v Sredozemlju in v Somaliji

London, 29. decembra. b. »Daily Telegraph« poroča iz Berlina, da se v nemških vladnih krogih hitro pripravlja gradivo za konferenco štirih velesil, na kateri bodo razpravljali o italijanskih zahtevah na Sredozemskem morju in v Somaliji. V Berlinu izjavljajo, da bo sklicanje te konference odvisno od izida sestanka med Chamberlainom in Mussolinijem. Ako rimska pogajanja ne bodo imela uspeha, bo potrebno dati pobudo za sklicanje konference štirih velesil po vzoru Monakovega, da se končno spravi s sveta francosko-italijanski spor. Vlade osiše Rim-Berlin bodo ostale v ozkih stikih. Ako do konca januarja Göringov obisk Italiji ne bo potreben, bo pa prišlo do sestanka med nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom in italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano. Nemški uradni krogi polagajo važnost na to, da francosko-italijanski spor ne bi predstavljal v bodoče vojne nevarnosti. V Berlinu so zelo optimistični in vlada splošno mnenje, da Mussolini lahko računa na pomoč Nemčije pri zahtevah Italije na Sredozemskem morju.

Anglija bo posredovala med Italijo in Francijo

London, 29. decembra. b. V angleškem javnem mnenju je zopet zavladal hud pesimizem in v nepoučenih krogih se raznašajo in verujejo najbolj razburiljive novice in črnogledne napovedbe, kaj vse se bo že v bližnji bodočnosti zgodilo. Položaj se zdi kar se dá podoben onemu, ki je vladal jeseni lanskega leta, ko je bila pred durmi nova vojna.

Cerprav se ne da tajiti, da je napetost med Francijo in Italijo zelo velika, pa nikakor ni res, da bi se stopnjevala, ampak se sedaj drži na isti ravni, ker so tako italijanski kakor francoski odgovorni krogi sklenili, da počakajo, kaj bo opravil v Rimu Chamberlain s svojim zvestim, sodelavcem lordom Halifaxom, kakaj ta dva se nikakor ne dasta odvrniti od namere, da se o nastalem položaju pošteno razgovorita z Mussolinijem, pa mogoče tudi s Hitlerjem, če bi se to pokazalo kot potrebno.

Italija hoče Džibuti

Gotovo, da obstajajo resni stvarni razlogi, ki dajejo sporu med Francijo in Italijo zelo resno lice, ker se zdi, da Mussolini brezpogojno zahteva odstop francoske Somalije, ki da za Francijo nima po ustanovitvi abesinskega imperija prav nobenega pomena več in predstavlja samo še »trn v boku Italije«, toda v to žerjavico vlivajo največ olja angleški opozicijski krogi in njihovi listi, ki so pod vplivom francoskega in angleškega levicarsstva, to so predvsem »News Chronicle«, »Daily Herald«, »Daily Express« in »Daily Mail«. Ti listi so te dni razširili vesti, od katerih je posebno ena Angležem temeljito pokvarila božično in novoletno razpoloženje, da je namreč italijansko vojaštvo prekoračilo mejo francoske Somalije. Sicer je res, da so se italijanske čete iz Eritreje nekoliko pomaknile v notranjost tega ozemlja in da znaša njihova razdalja od rdečemorskega pristanišča Džibutija kakšnih 90 km, toda ozemlje, ki so ga Italijani zasedli, je italijansko in sicer po sporazumu, ki je bil sklenjen med Italijo in Francijo 1. 1935, ali pa je vsaj sporno. Ker ga Italijani dosedaj niso bili zasedli, pomeni to dejstvo pač neko neprijaznost, ki naj mogoče predstavlja tudi svoje vrste pritisk in opozorilo, toda ni takega značaja, da bi se moglo resno govoriti o tem, da je Džibuti, oziroma francoska Somalija ogrožena. Na vsak način opozicijski listi, ki jim ni na ničemur drugem, kakor da bi vrgli Chamberlaina, hudo pretiravajo in so tudi drugače zelo neinformirani.

Chamberlain bo posredoval

V glavnem gre sedaj za vprašanje, ali bo Chamberlain v Rimu med Francijo in Italijo posredoval ali ne. Opozicijski angleški listi seveda delajo na to, da bi se Chamberlain v Rimu ne dotaknil tega bolečega vprašanja in celo »Times«, ki je sicer zelo zmeren in več ali manj nepristranski list, pravi, da ima v sporu z Italijo besedo edino le Francija, čemur drugi izrazito antifašistični listi pristavljajo, da je Bonnet itak že slovesno izjavil, da se Francija o kakšnih teritorialnih odstopitvah Italiji sploh ne bo menila. Če bi Chamberlain, tako pravi opozicija v Rimu, hotel igrati nekako vlogo posredovalca, bi se to reklo, da se Bonnetovim izjavam ne pripisuje tista važnost in resnost, ki jim gre in da se skuša najti

Ciano v Beograd dne 15. januarja

London, 29. dec. c. »Times« piše danes, da bo grof Ciano obiskal Beograd, dne 15. januarja.

svetujejo Zedinjene države severne Amerike, odkar je na predsedniškem mestu Roosevelt in ki jih je tako zgovorno že večkrat podčrtal Cordell Hull, ko je razlagal nevarnosti nacionalistično usmerjene gospodarske politike.

Zaključni govor je imel spet ameriški zunanji minister Cordell Hull, ki je brez dvoma pravilno posnel sklepe konference in se smemo torej na njega zanesti pri ocenjevanju celokupnega dela, opravljenega v Limi. »Gospodarski nacionalizem« je nevaren, je dejal, in po vsem svetu čutimo, da je socialni red ogrožen. Mednarodne pogodbe in meddržavne obveznosti se ne spoštujejo več in nasilja grozijo narodom, da jih bo pogrnala v oborožene spore. Po svetu se širijo nauki, ki učijo sovražstvo. Na obzorjih bodočnosti so temne slutnje. Izjava ameriških držav je dokaz za to, da se ameriški narodi odločno postavljajo na stran mira, na stran pravičnosti in poštenja, in da so se izjavili za ukrepe, ki imajo za cilj dobrobit vseh, ne pa samo dobrobit gotovih političnih skupin. Ta glas o konferenci v Limi je za razvoj bodočih dogodkov zelo merodajen.

kakšna pot, po kateri naj bi se Francija umaknila iz svojega sedanjega stališča.

Opozicija pravi, tudi to ne bi imelo nobenega pomena, če bi se Chamberlain na poti v Rim, ustavil v Parizu, kjer naj bi se razgovorjal s Bonnetom in Daladierem, ker to na noben način ni potrebno, ko je stališče Francije jasno in nemoteno.

Ravnovesje na Rdečem morju

Odgovorni krogi okrog Chamberlaina, o katerih je znano, da so v mednarodnem pogledu v glavnih potezah s Francijo solidarni, pa nikakor ne gredo tako daleč, da bi opustili vsako misel in nado, da bi se mogla med Francijo in Italijo najti pot, kako rešiti njun spor tako, da bi na Sredozemskem in Rdečem morju nastopilo tisto ravnovesje, ki je tudi v življenjskem interesu angleške imperije, kakaj nihče, če mu je količikaj vodilo trezna pamet, ne bo trdil, da bi se moglo to ravnovesje ustvariti po kakšnem nestrpnem dogmatičnem stališču. Chamberlain se bo na vsak način potrudil, da točno spozna mnenje svojih francoskih kolegov in tudi nje seznanj s svojim stališčem, ki gre v prvi vrsti za tem, da se na vsak način ohrani evropski mir, kakor sta Cham-

berlain in Halifax šla za tem tudi v nevarnem trenutku, ko je imela v 24 urah izbruhniti vojska zaradi Češkoslovaške. Pa tudi v Rimu samem se Chamberlain ne bo mogel izogniti razgovoru o afriškem vprašanju, saj bi bilo to v popolnem nasprotju z načrtom, ki ga hoče Chamberlain predložiti Mussoliniju, kako naj bi se ohranil svetovni mir na solidni podlagi. Tako sodi tudi dobro informirani »Star«. Ta list pravi, da je bedast nesmisel govoriti o tem, da bo Chamberlain v Rimu na povelje gg. opozicionalcev, kakor riba molčal o najbolj perečem in bolečem vprašanju sedanjega momenta, da pa bo uspeh njegovega posredovanja odvisen od živahnih diplomatskih razgovorov, ki se v tem trenutku vsrjo med Parizom in Londonom in ki so popolnoma tajni, tako da vsak, ki piše o njih in hoče vedeti, kakšna je njihova vsebina in kakšen bo njihov rezultat, samo lovi muhe po zraku.

Posvet štirih

Če bodo na tej podlagi Chamberlainovi razgovori v Rimu imeli uspeh, potem bo rezultat tega zopet konference štirih podobno kakor v Monakovem, na kateri se bodo postavila na dnevni red sploh vsa vprašanja, ki motijo v Evropi mirno ozračje, to se pravi ne samo vprašanje Džibutija, ampak tudi tista vprašanja na vzhodu, kakor je na primer nemirno poenajanje Madžarov v slovaških okrajih, resni dogodki na Poljskem, o katerih poljski tisk molči in pa še druge stvari, ki tudi Anglijo zelo prizadevajo in nervirajo.

Kapitan Wiedemann pa, ko dospel v London že o par dneh in bo v Hitlerjevemu imenu vprašal, kako misli Chamberlain posredovati med Rimom in Parizom, ker ta spor Nemčiji nikakor ni ljub. Če bo obisk v Rimu imel dober rezultat, bo Chamberlain vdrugič obiskal tudi Hitlerja, z maršalom Göringom pa, ki jo bo po svojem obisku v Rimu ubral tudi v London, želi Chamberlain podrobno razpravljati o velikem načrtu pomiritve Evrope. To je vse mišljenje kot predpriprava na drugo konferenco v Münchnu in s tem bo gotovo soglasen tudi Daladier, čeprav francoska javnost nato misel še ni zadostno pripravljena in ji tudi ni preveč simpatična.

Ribbentrop v Varšavo

Tudi Ciano v kratkem obišče Poljsko

Berlin, 29. decembra. b. Iz Berlina poročajo, da bo meseca januarja bržkone von Ribbentrop obiskal Varšavo. Nemški uradni krogi vesti formalno ne demantirajo, vendar pa trdijo, da bi bil tak obisk zaenkrat preuranjen. Z druge strani pa je sedaj končnoveljavno sklenjeno, da bo Varšavo v kratkem obiskal italijanski zunanji minister grof Ciano. Kakor znano je bil pa obisk grofa Ciana enkrat že odgojen in ni izključeno, da ga bodo tudi sedaj odgodili na februar. Tudi novi litvanski zunanji minister Urbšis se je baje informiral v Berlinu, kdaj bi mogel obiskati zunanjega ministra von Ribbentropa, vendar pa doslej ni dobil odgovora.

Zbliževanje med Poljsko in Sovjetijo napreduje

Varšava, 29. dec. TG. V okviru nedavne izjave poljske in sovjetske vlade, da hočeta urediti vsa medsebojna sporna vprašanja, so zadnje dni nekaj takšnih sporov poravnali v obojestransko zadovoljnost. Tako je sovjetska vlada pristala na to,

da bo na svoje stroške obnovila poljsko pokopališče v Kijevu, ki je bilo od boljševikov porušeno. Nadalje je sovjetska vlada izpustila vse poljske državljane, ki so se nahajali po sovjetskih ječah, ter jih odpravila na poljsko mejo. Tudi mednarodni brzovalnik od Kijeva do Kešetovke in zdol Bounova je bil prav tako obnovljen. Odnosaji med obema vladama se torej z dneva v dan izboljšujejo in tudi medsebojna trgovina vidno narašča. Čeprav so v Varšavi in v Moskvi zanikali vesti, da bo Litvinov v kratkem obiskal poljsko vlado v Varšavi in da bo poljska vlada svetjem predložila nekaj predlogov glede bodočega političnega sodelovanja, se te vesti v poljski prestolici vkljub temu še naprej vzdržujejo in jim mednarodni krogi pripisujejo stvarno vrednost.

Czaky v Rim

Budimpešta, 29. dec. AA. Havas: Iz dobro poučenih madžarskih krogov se je zvedelo, da bo madžarski zunanji minister grof Czaky v kratkem odpotoval v Rim, zatem pa v Berlin. Czaky bo prišel v Rim brž po obisku angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina v Italiji.

Vsa Slovaška razburjena radi nasilja Madžarov

Hlinkova garda organizira protestno manifestacijo

Praga, 29. dec. b. Postopanje madžarskih oblastí proti Slovakom v odstopljenih krajih je povzročilo v vsej Slovaški veliko vznemirjenje. Slovaška liga pripravila daljnosežno akcijo, da seznani in opozori svetovno javnost na trpljenje Slovakov na Madžarskem. Slovaški pisatelj Konstantin Coulen bo v kratkem odpotoval v Ameriko, kjer bo imel več predavanj o trpljenju Slovakov pod madžarsko oblastjo, prav tako pa bo napisal razne članke v ameriško časopise. Coulen je poslal tudi madžarskemu kardinalu Szerejdiju poziv, naj se zavzame za tlačene slovaške duhovnike, ker je tudi sam Slovak. Slovaška deželna vlada je sprejela poročilo, da so iz številnih okoljskih krajev Madžari slovaške dijake hudo zapostavljali in jih mnogo odpeljali v notranjost Madžarske. V vsem zasedenem področju so madžarski orožniki odvzeli slovaškemu prebivalstvu radijske aparate.

Bratislava, 29. decembra. AA. ČTK.: Uradno poročajo, da bodo člani Hlinkove garde 31. decembra priredili manifestacije za one Slovake, ki so pomrli v spopadih z madžarskimi orožniki. Sef Hlinkova garde minister Sidor bo imel govor, ki ga bodo prenašale radiopostaje. Pa cerkvah bodo spominke svečanosti za padlimi Slovaki, brali pa bodo tudi molitve »za rešitev in večno slavo slovaških mučnikov na Madžarskem«. Ta manifestacija bo imela protestni značaj, in bo obenem namenjena vsem Slovakom, ki žive na Madžarskem.

Časopis »Slovak« objavlja članek, v katerem med drugim pravi tole: Te manifestacije morajo zbuditi pozornost vsega sveta in morajo biti izraz slovaške želje, da bi bili vsi Slovaki združeni v eni državi. To bo — pravi list — ne samo manifestacija narodne zaveze, pač pa tudi manifestacija odločne volje, da se boj nadaljuje.

Budimpešta, 29. dec. AA. Stefani: Odnosaji med Madžarsko in Slovaško so čedalje ostrije. »Pester Lloyd« poroča, da je madžarski zunanji minister Czaky zahteval od Prage, naj mu tolmачi govor, ki ga je imel slovaški minister Turčanski pa radiu o slovaškem iredentizmu in o potrebi revizije slovaške meje nasproti Madžarski, ki jo je potegnila dunajska arbitražna komisija. Madžarsko časopisje nastopa ostro proti slovaškemu ministru Sidorju, ki je poslal proglas na Hlinkovo gardo, da se organizirajo manifestacije solidarnosti s Slovaki na Madžarskem.

Zemunska vremenska napoved: V Beogradu in okolici bo po večini jasno, precej mrzlo. V ostalih krajih hud mraz in pretežno oblačno v vsej državi, le na zahodni polovici večinoma jasno. Na vzhodu sneg, v južnih krajih dež s snegom.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno in hladno.

Dunajska vremenska napoved: Nobenih bistvenih izprememb sedanjega jasnega vremena.

Francov napad na Katalonijo

Šest armadnih zborov napada rdeče utrdbe

Burgos, 29. dec. c. Nacionalistične čete so na katalonski fronti zavzele Granadelo in sedaj nemoteno prodirajo proti vzhodu.

Zaragoza, 29. dec. AA. DNB: Ofenziva nacionalističnih čet na katalonskem bojišču se je tudi danes na vseh odsekih nadaljevala. Posebno mnogo uspeha so nacionalisti dosegli na odseku pri Balagueri, kjer so zavzeli važne postojanke, ter pognali sovražnika v beg. Na odseku pri Trempu so nacionalistične čete prodrele v smeri proti Lerida—francoska meja ter zavzele mesti Covent in Baldono na obali reke Segre. Med Segro in Ebro pri Granadelli so nacionalisti napredovali v smeri proti Montblanchu. Pri vseh teh bojih so nacionalisti vjeli mnogo sovražnih vojakov. Boji se nadaljujejo.

Franco hoče doseči odločitev pred Chamberlainovim obiskom v Rimu

London, 29. dec. b. Vsa pozornost angleške javnosti, zlasti pa Londona, je obrnjena na veliko nacionalistično ofenzivo v Španiji, ki se po nekaterih vesteh razvija na 800 km dolgi fronti in v kateri sodeluje na francoski strani 800.000 nacionalističnih vojakov. Na sami reki Ebro je koncentriranih 250.000 vojakov, med njimi 25.000 Italijanov. V Londonu smatrajo, da general Franco hoče doseči odločitev v Španiji: še pred obiskom Chamberlaina in lorda Halifaxa v Rimu, ker je prepričan, da bi njegova zmaga v sedanjem trenutku v Španiji bila odločilnega pomena pri pogajanjih med Mussolinijem in Chamberlainom. Zadržani poročila iz Španije govorijo, da je republikanski general Royo zbral na katalonski fronti 20 divizij, od tega jih je vrjel 9 v glavno bojno črto ob izviru reke Segre in Ebre. Četam generala Franca se je posrečilo prodreti ravno na tem mestu in so se v borbah zlasti izkazale njegove marokanske konjeniške čete pod poveljstvom generala Lascadosa. Maročani so zavzeli med drugim tudi mesto Elbages. Vseled nepričakovanega bojnega napada so nacionalisti napravili v republikanski bojni črti nekaj globokih in nevarnih lukenj. Razen tega je bil general Royo pristižen poslani nadaljne armadne zbornice na bojišče med Lerido in Balagueru. Istočasno so bili poslani veliki transporti republikanskega topništva na ogrožena mesta fronte, da bi topništvo preprečilo nadaljno prodiranje Francovih čet. Ako se republikancem ne posreči zaustaviti v prihodnjih 24 urah nacionalističnega prodiranja, potem bo imel republikanski glavni štab

razlog, da se boji, da ne pride do popolnega poloma obrambnega sistema katalonske armade med Lerido in Balagueru.

London, 29. dec. b. Angleški dopisniki poročajo iz Španije, da se nacionalisti v sedanjih ofenzivah predvsem borijo za utrjena in strateška mesta pri Balagueri. Ako se nacionalisti posreči obvladati celo vrsto modernih utrd in obrambnih sistemov, potem bo usoda Katalonije zapečatena. Glavni udarec nacionalističnih sil je bil izvršen ravno na najbolj utrjene postojanke, ker se general Franco zaveda, da bo z zavzetjem teh položajev lahko kmalu obvladal vso Katalonijo. Predno so prešle nacionalistične čete v naskok, je topništvo in letalstvo obsepalo republikanske položaje z ogromnimi množicami granat in bomb, ki so uničile del strateške obrambne črte, kateri so nacionalisti po končanem bombardiranju z naskokom zavzeli. Mnogo zelo važnih položajev pa je še vedno v rokah republikancev, ki so poslali na te postojanke nove sveže elitne čete iz mednarodne brigade Liskov in pa iz brigade Campesino. Vojaki teh divizij krepko držijo v svojih rokah te postojanke in nacionalisti morajo vsako ped zemljo zavzeti z ogromnimi žrtvami. Navzlic temu pa vztrajajo v borbi in predirajo počasi tudi v te važne obrambne sisteme republikancev.

Nacionalisti so davi sporočili, da so v glavnem obvladali največje oviro po tridnevnem neprestanem obleganju, v katerem je sodelovalo ogromno število težkih in lahkih topov.

Republikanci zaenkrat še ne priznavajo, da bi nacionalisti zavzeli utrjene važne položaje pri Balagueri, ne zanikajo pa, da so se morali umakniti z nekaterih strateških postojank, izza katerih pa imajo baje nove obrambne črte, ki jih bodo morali nacionalisti zavzeti prav tako z največjimi napori in izgubami.

Nacionalisti poročajo, da se pri Balagueri borijo trije armadni zbori, na celi fronti do reke Ebre pa deluje šest armadnih zborov. Nacionalisti so zasedli celo vrsto utrjenih republikanskih postojank, pri čemer so ujeli tudi mnogo jetnikov in elitnih čet mednarodnih brigad.

Včeraj so hotela republikanska letala pri Balagueri preprečiti nadaljno bombardiranje svojih postojank, v katerem je prišlo do hudega letalskega boja, v katerem je z obeh strani sodelovalo okrog 100 letal. Republikanska letala pa so se morala premci umakniti ter so nacionalisti nato nemoteno nadaljevali bombardiranje republikanskih postojank. O izgubah letal v bitki v zraku so vesti zelo protislovne.

bila druga konferenca v stanovanju Miše Trifunovića, na kateri so bile vse prej imenovane osebe, prišla sta pa zraven še dr. Kramer in Jovan Banjanin od JNS. Pravijo, da dr. Kramer želi, naj bi šefi tako zvane združene opozicije posredovali na eni strani pri dr. Mačku, na drugi pa pri drugih voditeljih JNS, da bi se uresničila njegova najnovejša misel o skupnem opozicijskem bloku, za kar je v prvi vrsti potreba, da general Živković sprejme najnovejšo kramerjevo politično idejo, da bi se tako zvani jugoslovanski integralni unitaristi tudi idejno prilagodili dr. Mačkovemu državnopravnemu programu.

Kakor vidimo, je dr. Kramer pripravljen, da na svoj potopljeni brod, kolikor ga še gleda iz vode, poleg drugih zastav zapliče sedaj še zastavo jugoslovanskega federalizma, ki ga je kot diktator tako ljuto pobijal in dušil z ognjem in mečem. Iz tega se vidi vsa resnost tega politika, ki je narodne in napredne ljudi dvajset let vodil za nos.

Belgrajske novice

Belgrad, 29. dec. m. V nedeljo bodo v Obrtnem domu razdeljene diplome in odlikovanja vsem onim razstavljalcem, ki so bili za svoje razstavljene predmete na prvi državni obrtni razstavi odlikovani. Vseh odlikovanih in nagrad bo razdeljenih nad 200.

Italijanske zahteve v francoski zbornici

Viharni nastopi poslancev desnice

Pariz, 29. decembra. c. Francoski senat obravnava te dni francoski proračun, ki ga mora jutri izglasovati in vrniti parlamentu, ki ga mora nato v celoti še enkrat izglasovati. Parlament čaka na ta senatov sklep in obravnava kolektiv za mesec december. V obeh zbornicah pa je bilo danes popoldne zelo burno zaradi vprašanj, ki so se nanašala na francosko vojaško in zunanjo politiko.

V senatu so senatorji napadali letalsko ministrstvo zaradi tega, ker je francosko letalstvo pomamljivo. Več senatorjev je posebno poudarjalo, da je v vojni industriji nastal zastoj zaradi tega, ker se je kar tja v en dan povsed uvedel 40 urni delovni teden. Bivši letalski minister Laurent Eyraud je zahteval, da mora biti v letu 1939 francosko letalstvo, če že ne enako nemškemu, pa vsaj v skladu z močjo francoske kopne vojske in francoske mornarice. Omenil je, da je bil nedavno z nekim zavezniki ministrom na Maginotovi liniji. Tedaj mu je ta minister izjavil: »Maginotovo linijo ste si že zgradili, zdaj si pa zgradite še Daladierovo linijo zračne obrambe.« Te besede je ves senat pozdravil z odobravanjem.

V parlamentu pa se je med razpravo o decemborskem kolektivnem nenadoma vpletla razprava o francoski zunanji politiki, posebno pa o novih zahtevah Italije. Komunistični poslanci Peria je ostro zavrnil nove italijanske zahteve, ves parlament pa mu je ploskal. Zahleval je, da naj pride zunanji minister Bonnet v parlament in da naj jasno označi francosko stališče v tej zadevi. Komaj je Peria zapustil govorniško tribuno, že se je dvignil voditelj skrajne desnice Louis Marin in v imenu svoje stranke zahteval, da naj Francija Italiji ne odstopi ničesar več kot pa je bilo določeno v pogodbi iz leta 1935. Pridrute se zato zahtevi Peria in tudi teli, da naj Bonnet takoj v imenu vlade pojasni, kakšno stališče bo zavzel do italijanskih zahtev. Vsa zbornica je ploskala tudi Louisu Marinu. Zunanji minister Bonnet pa ni bilo v zbornici med temi govori. Zato so poslali ponj. Medtem pa je hrup v parlamentu smeraj bolj naraščal in ob času, ko to poročamo, Bonnet še ni bilo v zbornici, ki ga čaka.

Rim pomirjuje:

»Reka lažljivih vesti«

Rim, 29. dec. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše, da je v zadnjih 2 tednih zopet besnela silna gornja po tisku zapadnih držav samo z namenom, da bi se v tem času položaj še bolj poslabšal. V prvi polovici meseca decembra je ta

Po kitajskih bojiščih

Cungking, 29. decembra. AA. Reuter: V severnozahodnem Šansiju se vrše srditi boji. Japonsko in kitajsko topništvo ogroženo obstreljuje strateške postojanke ob Rumeni reki. Kitajski vojaški opazovalci menijo, da Japonci zaradi hudega mraza ne bodo mogli resno misliti na to, da se to zimo prodro v Šansi.

Sanghai, 29. dec. AA. Reuter: Danes so japonske oblasti dale odgovor na prošnjo, da se Združenim ameriškim državam vrne imovina ame-

riških podanikov na Kitajskem. Ta odgovor pomeni zavrnitev prošnje, ker je predsednik japonskih pomorskih oblasti izjavil danes časnikarjem, da ameriški univerze v Shanghaiju ne morejo vrniti njenim lastnikom vse dotlej, dokler trajajo sovražnosti na Kitajskem. Dostavlja je še, da z ozirom na strateško važnost mesta in položaja univerze tudi po vojni ne bo mogoče braniti njenim prejšnjim lastnikom.

Beneševe slike odstranjene iz vseh šol v ČSR

Praga, 29. dec. b. Z naredbo prosvetnega ministarstva so bile z vseh šol v republiku odstranjene slike bivšega predsednika republike dr. Beneša, ki so visele po šolah poleg Masarykovega portreta. S sklepom prosvetnega ministarstva bo odstranjen iz vseh šol tudi Masarykov portret, ki bo prenešen v dvorano poleg drugih portretov odličnih osebnosti, vendar pa ne bo visel na prvem mestu.

»Predrago smo plačali sodelovanje s komunisti«

Praga, 29. decembra. AA. (DNB) V zvezi z razpustom komunistične stranke v ČSR piše list »Narodny Politika«, da je Českoslovaška predrago plačala svoje sodelovanje s komunisti. Vlada mora sedaj po razpustu komunistične stranke skrbeti za to, da boljševiki ne bodo podtalno in pod drugimi imeni nadaljevali s svojim delom.

Spremembe v nemškem tisku

London, 29. dec. b. Po poročilih berlinskega dopisnika »Daily Telegrapha« se bodo v nemškem tisku dogodile številne spremembe. Prirediti bodo sledeči listi: »Berliner Tagblatt«, »Berliner Börsen Zeitung«, »Berliner Zeitung am Mittwoch«, »12 Uhr Blatt«, »Kreuzzeitung«, »Germania« in »Märkisches Volksblatt«. Več teh listov bo bržkone združenih.

»V Avstriji ni več sovražnikov države«

Berlin, 29. decembra. AA. Havas: »V Avstriji ni več sovražnikov države«, je izjavil zastopnikom tiska voditelj narodnih socialistov na Dunaju Globschnigg. Dodal je še, da kardinal Innitzer za narodne socialiste ni več problem. Iz cerkve je ob nekem času izstopilo 52.000 mož in žena in to je bil najhujši odgovor in najboljši protest. S tem vprašanjem se nam ni treba več pečati.

Nemčija proti Gandhiju

Berlin, 29. decembra. AA. Havas: Dosedaj je nemški tisk in nemško javno mnenje simpatično spremljalo borbo Mahatme Gandhija za neodvisnost Indije. Toda v zadnje čase so se nemški listi začeli neugodno izražati o Gandhiju. Prinašali so začeli celo napade nanj. Očitajo mu, da se Gandhi preveč zanima za usodo nemških židov in da je »Čehoslovakom« priporočil pasiven odpor proti Nemcem. Nemški tisk dolži sedaj Gandhija, da si je svojo politično kariero ustvaril na ta način, da je izdal indijske nacionalistične ideje. »National Zeitung« piše, da se je Gandhi obdal z židi, ki so sedaj postali njegovi sodelavci in da je Pandit Negru, bivši predsednik indijskega kongresa, imenoval štiri žide za strokovnjake pri buharski vladi. Ves ta čustveni socializem pa nima nobenih zvez z indijsko borbo za svobodo. Indijski davkoplačevalci morajo samo še plačevati štiri židovske strokovnjake.

S pivom so pogasili požar

Monakovo, 29. decembra. AA. Havas: Požar, ki je ponoči izbruhnil v neki pivovarni, so pogasili s pivom. Uprava pivovarne se je bala, da bi

se požar preveč hitro razširil in da bi zavarovala ogromni rezervni material, ki je bil v nevarnosti, je odredila, da naj požar gasi s pivom, dokler ne pridejo gasilci. Temu originalnemu načinu gašenja požara se je bilo zahvaliti, da je bil požar hitro lokaliziran. Pri tem so porabili 6000 steklenic piva.

Dr. Stojadinović prispel v Švico

Curih, 29. dec. AA. Danes se je vrnil iz Sv. Margerite Milan Savič, naš generalni konzul v Curihu. Odpeljal se je na švicarsko mejo, kjer je danes počakal dr. Stojadinovića, ki bo v Švici prebil počitnice med pravoslavimi božičnimi prazniki. Predsednik vlade se je pripeljal v spremstvu svojega kabinetnega šefa dr. Dragana Protića.

Kardinal Mundelein pri Rooseveltu

Washington, 29. decembra. AA. Stefani: Kardinal Mundelein je bil včeraj gost predsednika Roosevelta v Beli hiši. Kardinal se je z Rooseveltom dolgo pogovarjal o svojem potovanju v Rim in o odnosih med Vatikanom in Nemčijo.

Vozne olajšave za turiste in športnike na Poljskem

Belgrad, 29. decembra. AA. Iz Varšave je »Putnik« prejel tole vest: Udeleženci mednarodnih smuških tekm v Zakopanah od 11. do 19. februarja bodo imeli na železnicah v Poljski 75% popust. Vozna olajšava velja od 15. januarja do 15. marca 1939.

Posvet »okrogle mize« v Palestini

Jeruzalem, 29. decembra. AA. Havas: Verjetno je, da bodo na konferenci »okrogle mize« sodelovali kot zastopnik Iraka Muri-paša Said, kot zastopnik Transjordanije Tufik-paša in od strani Saudove Arabije Emir Feihar. Zmerni arabski krogi se nameravajo odzvati povabilu angleške vlade, le judovske in zionistične organizacije so dozdaj pokazale nerazpoloženje, da se konference udeležijo. Zdi se pa, da sklep Judov ni tako končno veljaven in da bo Weizmann dobil mandat od upravnega judovskega odbora v Londonu, da ponovno prouči možnost sodelovanja Judov na tej konferenci. Politični krogi v Palestini se nadejajo, da se bodo za »okroglo mizo« sestali vsi zainteresirani činitelji. Emiru Feisahi pripisujejo namero, da bo branil miroljubne težnje, za katere se zavzemata Egipt in Irak, in ki jih bo veliki muftija odobril v interesu boljše spoznavanja med muslimanskimi narodi. Zmerni Arabci in skupina okoli Nashashibija je ta sklep že odobrila. Dobro obveščeni krogi smatrajo, da bo oblika, ki bi jo mogla sprejeti večina zastopnikov, slonela na ideji čim tesnejšega političnega sodelovanja med Francijo in Veliko Britanijo v vseh vzhodnih državah, ki so pod mandatom. Sklep bi vseboval izpolnitev obljub iz Balfourjeve izjave.

Rodovitnost po narodih

Pariz, 29. decembra. AA. Stefani: Po statističnih podatkih pariških listov pride v Angliji po prečno 125 porodov na tisoč žensk med 25 do 30 letom, na Francoskem 118, v Nemčiji 127, v Italiji pa 160.

Na Francoskem je 118 porodov na tisoč žensk od 30 do 35 let, v Nemčiji 87, v Angliji 94, in v Italiji 138.

Na Francoskem je 133 porodov na 1000 žensk žensk od 35 do 40 let, v Nemčiji 50, v Angliji 61 in v Italiji 104.

Pri ženskah, ki so že prekoračile 40 let je to razmerje v Italiji 5%, v drugih državah se pa o določenem razmerju sploh ne more govoriti. O Slovanih ni nobenih podatkov.

Osebnosti

Belgrad, 29. dec. AA. Premišeni so: Franjo Gaberček, višji poverjenik finančne kontrole iz Ljubljane v glavni oddelke finančne kontrole v Zagrebu; Alojz Črepinko, višji poveljnik finančne kontrole iz Ljubljane v glavni oddelke v Zagrebu; Vasa Grozdanič, podpoverjenik finančne kontrole iz Maribora v glavni oddelke Zagreb-Maksimir; Franjo Tos, višji poverjenik finančne kontrole iz Zagreba; Maksimir na glavni oddelke finančne kontrole v Ljubljani.

Belgrad, 29. decembra. AA. Za svetnika v 4-2 je napredoval tajnik v kmetijskem ministertvu Franjo Lukman.

Belgrad, 29. dec. AA. V smislu čl. 12 točka 4 uredbe o odpiranju in zapiranju trgovin morejo biti vse trgovine in prodajalnice trgovskih obrtniških in industrijskih podjetij odprte kot navadno vsak delavnik tudi prihodnjo nedeljo 1. januarja 1939, ker je to zadnja nedelja pred pravoslavnim božičem.

Belgrad, 29. dec. m. S kraljevim ukazom je postavil za asistenta drž. zdravilišča v Topolšnici dr. Nikola Vatkov, asistent medicinske fakultete v Zagrebu.

Belgrad, 29. dec. m. S enožnjim vlakom je odpotoval v Zagreb sarajevski odvetnik dr. Jurij Šutej, ki je kot zastopnik bivše HSS imel v Belgradu več sestankov z vodilnimi člani erbijske opozicije. Po prihodu v Zagreb je takoj odhitel v Kupinac ter je sporočil vse informacije, ki jih je prejel od erbijske opozicije v Belgradu, dr. Vl. Mačku.

Neznana ženska umrla v stolnici

Ljubljana, 29. dec.

Nocoj ob 1950 je bila obveščena ljubljanska policija, da se nahaja v zadnji klopi stolnice mrtvo ženska truplo. Na lice mesta eta odšla policijski svetnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Kette. G. dr. Lužar je ugotovil, da je ženska zadel mrtvoud. Dosele niso mogli ugotoviti, kdo je ta ženska. Pri sebi je imela ročno torbico s 125 din gotovine, nekaj podobne in razno drobnarijo. Stara je okrog 50 do 55 let, srednje postave, okroglega obraza, obležena v črno obleko in pokrita s črno čepico. Na sebi je imela avilene nogavice in nizke čevlje. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico splošne bolnišnice.

Velikodušno kulturno darilo kneza namestnika

Belgrad, 29. dec. m. V svojem velikem prizadevanju za izpopolnitev muzeja, ki ga je ustanovil in ki že danes zavzema vidno mesto med kulturnimi ustanovami ne samo pri nas, pač pa tudi v inozemstvu, Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle čisto poklanja muzeju dela jugoslovanskih in največjih inozemskih umetnikov in dragocene predmete iz stare klasične umetnosti. Prav tako je muzejska knjižnica vedno dobivala od Nj. kr. Vis. kneza namestnika ilustrirane knjige iz zgodovine umetnosti in arheologije. Včeraj je knez namestnik Pavle poklonil muzeju posebno elitno zbirko znanstvenih del v katerih je predstavljena cela umetniška zgodovina Italije, Francije, Anglije, Španije in Nemčije. Med pisce te velike zbirke so imena najslavnejših svetovnih znanstvenikov. Na ta način je po zaslugi Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla muzej zdaj bogatejši za celo impozantno knjižnico najlepših umetniških in znanstvenih knjig Evrope.

Bivši minister Cvrkić umrl

Belgrad, 29. decembra. m. V belgrajski splošni državni bolnišnici je umrl bivši poštini minister Mihailo Cvrkić. Pokojni Cvrkić se je živahno udeleževal v bivši narodni radikalni stranki ter je kot njen kandidat bil izvoljen l. 1920 v ustavotvorno skupščino. Poslanecni mandat je zadržal do l. 1923. Odlikovan je bil dvakrat s Karadjordjevo zvezdo. Posmrtni ostanke so bili danes prepeljani iz Belgrada v Rošce v Kablarju, kjer bo jutri pogreb.

Konferenca balkanskih pravoslavnihih cerkva

Sofija, 29. decembra. AA. Stefani: Včeraj se je v Sofiji začela konferenca balkanskih pravoslavnihih cerkva. Prišli so zastopniki iz Bolgarije, Jugoslavije, Rumunije in Albanije. Prvi seji konference je predsedoval sofijski metropolit Stefan. Konferenca bo zasedala štiri dni in bodo predvsem proučevali, kako okrepiti odnose med raznimi balkanskimi pravoslavnihih cerkvami.

»Samouprava« o federalizmu

Belgrajsko glasilo JRZ »Samouprava« se obirnito peča z izidom volitev v Črni gori, kjer so bili pri volitvah federalisti poraženi. Stara Črna gora ima, pravi »Samouprava«, nekaj nad 100.000 volivcev, od katerih je glasovalo za federalistično skupino samo nekaj nad 4000. Njihov vodja Sekula Drlejić, ki je pristal dr. Mačkove stranke, je dobil nekaj nad 1000 glasov, kakor tudi drugi federalisti, bivši minister kralja Nikole, Sava Vuletić v Podgorici. Ostali kandidati te stranke so dobili vsega kakšnih 2000 glasov. Volitve so torej v Črni gori pokazale, da ljudstvo zavrača federalizem in da slejkotraj izpoveduje srbsvo. »V srbskem delu našega naroda namreč — tako piše »Samouprava« — ni nikoli obstajala kakšna federalistična stranka in je v renici tudi danes ni. Samo v Črni gori je nekaj pristašev bivšega kralja Nikole postavilo na svoj program federalizem, oziroma samostalno Črno goro. Srbi niso federalisti. Oni to niti ne morejo biti, ker iz svoje zgodovine najbolje vedo, koliko je federalistična ureditev srednjeveške srbske države škodovala narodu in koliko je doprinesla k temu, da je srbski narod izgubil svojo svobodo. Vrh tega pa federalizem pomeni tudi veliko gospodarsko nevarnost in oviro za pravilen in normalen razvoj gospodarskih in socialnih razmer v naši državi. Tudi črnogorsko ljudstvo je 11. decembra izreklo, da federalisti nimajo v srbskem narodu ničesar iskati in da je njihov čas za vedno minul.«

Tretja metamorfoza dr. Kramerja

»Hrvatski dnevnik« javlja, da so konferenci tako zvanega delovnega odbora združene opozicije, ki ima sporazum z dr. Mačkom, prisostvovali za SDK dr. Šutej in dr. Milan Kostić, za demokrate Božidar Vlaić, Milan Grol in Boža Marković, za zemljoradnike Joca Jovanović in dr. Milan Gavrilović, od Stanojevićeve skupine pa Miša Trifunović, Momčilo Ninčić in Miloš Bobić. Pozneje je

Slovenska prosveta na Koroškem

Občni zbor Slovenske prosvetne zveze v Celovcu

Skoraj po dveh letih je matica prosvetnih društev na Koroškem zopet sklicala redni občni zbor v Celovcu, ki je bil dne 28. t. m. ob 10. d. polne v prostorih Mohorjeve hiše. Že prejšnji dan, 27. decembra, se je zbralo 70 voditeljev prosvetnih društev k celodnevni tečaju, ki je bil podooben pravi ljudski šoli, kjer so prejeli navzočni tehnična navodila za svoja dela v odboru in kjer so se seznanjali z novo nastalim življenjem, ki je zavel po vključitvi Avstrije k nemškemu rajhu. Zvečer so se zbrali udeleženci k prijetnemu družabnemu večeru, ki je potekel v najlepši slogi in ki je bil prepleten s slovensko pesnijo.

V slavnostno okrašeni dvorani se je naslednji dan zbralo nad 200 članov in članic koroških prosvetnih društev, med njimi lepo število koroških slovenskih akademikov. V sredini je bila slika Hitlerja, na levi strani Einspielerja, na desni pa zadnjega predsednika Prosvetne zveze, pokojnega župnika g. Vinka Poljanca. Občnega zbora se je udeležil tudi zastopnik oblasti. Začel pa je občni zbor z iskrenim pozdravom prof. doktor Tiller, ki je pozval navzočo mladino, da se je poklonila pokojnemu župniku Poljancu s pesnijo »Mlada Koroška«. Globoko v srce so segle govornikove besede, ki so še enkrat podale duhovni lik vnetega boritelja za pravice koroške narodne manjšine. V marsikaterem očesu se je utrla solza, ki je pričala, kaj so navzočni izgubili z mučenikom župnikom Poljancem. Z enominutnim molkom so navzočni počastili njegov spomin. Nato sta sledili dve pevski točki, ki jih je zapel zbor koroških deklet pod vodstvom voditeljice dekletskih tečajev.

Predsednik je prešel nato na predavanje: Koroški Slovenci in velika Nemčija. Poudaril je, kako so koroški Slovenci bili ves čas lojalni namram bivši Avstriji, ki pa jim je to lojalnost vračala v obliki lepih obljub, katerim niso nikdar sledila tudi dejanja. Zato so koroški Slovenci marca meseca in pozneje v aprilu, ob priliki volitev, kot en mož pokazali lojalnost tudi napram novim razmeram, ko je bila Avstrija priključena velikemu Reichu. Upanje je, da bo ta tretji Reich to lojalnost upošteval in obljube, ki so bile podane v Borovljah, v St. Jakobu od merodajnih oseb, tudi izpolnjene. Citiral je iz knjige Adolfa Hitlerja: »Mein Kampf«, kako Führer sam gleda na narodno manjšino v okviru svoje mogočne države. In prav ta pogled daje upanje za boljše bodočnost naše manjšine na Koroškem, kjer so leta 1937. uradno našli 10.250 slovenskih šolobveznih otrok, dočim je uradno štetje poročalo, da biva na Koroškem le še 25.000 Slovencev. Izjavil pa je, da ostanejo lojalni do države, v kateri živijo, obenem

pa zvesti slovenski skupnosti, ki se ne neha na vrhovih Karavank, temveč sega daleč, kjer se govori slovenska beseda in kjer doni slovenska pesem. Lepo je naslikal tudi tesno povezanost slovenske duhovščine na Koroškem z ljudstvom in prav ta rana je še odprta, ker se gospodje še niso vrnili na svoja mesta. Končal je svoje predavanje s pozivom, naj vsi storijo svojo dolžnost in stoji ob ognjiščih kulturnega udejstvovanja na svojih mestih.

Poslovno poročilo je podal tajnik dr. Vinko Zwitler. Iz tega poročila smo posneli, da deluje na Koroškem 44 prosvetnih društev, eno je bilo v zadnjem času razpuščenno. Tudi pevski zbori se lepo udeležujejo. Za dekliško gibanje so silno važni gospodinjinski tečaji, katerih je bilo v zadnjem času pet. Kulturno udejstvovanje društev pa je oteženo s tem, da morajo društva naznanjati svoje prireditve na štiri oblasti.

Nato je sledilo blagajniško poročilo. Vsa poročila so bila z gromkim ploskanjem sprejeta.

Ker je bil prejšnji odbor okrnjen po treh članih odborov, so sledile nadomestne volitve; pritegnili so tri mlajše moči, med njimi tudi akademika g. Franca Zwitlerja. Vsa dvorana pa je končno stoji zapela koroško narodno pesem »En mav čez izaro«.

V lepem splošnem nastopu je potekel ta prvi občni zbor slovenske Prosvetne zveze v Celovcu.

Prijetno božično iznenađenje v Tržiču

Teden med božičem in novim letom je za premožnega človeka navadno doba oddiha med lepo zimsko prirodo in ob toplim zatišju ob božičnih poticah. Delavec pa je zadovoljen, če je tudi v tem tednu zaposlen, da lažje krije božične izdatke za rodbino. Toda kdo je bolj potreben oddiha kakor ravno on, ki si je s pridnim delom skozi vse leto brez dopusta prizadeval, da krije izdatke za rodbino in zase?

Naša slovenska tovarna »Peko« razume položaj svojega delavstva. Zato je pred božičem sporočila svojemu delavstvu, da mu v tem tednu ni treba priti na delo, vendar pa mu bo izplačala za to dobo poln zaslužek. Ta sklep družbe je izrazil med delavstvom iskreno veselje. Delavci zdaj v miru uživajo nepričakovani dopust v krogu svojcev ter so ponosni na to, da ravno čisto slovensko podjetje, ki mu spriču pritiska konkurence nadmožnega tujeja kapitala gotovo ni z rožicami poslano, prednjači s primerom toplega človeškega čuta in tvorne pomoči bližnjega.

Nevaren požar v Hutterjevi tovarni v Mariboru

Maribor, 29. decembra.

Danes jutraj okrog 4 so opazili delavci v Hutterjevi tekstilni tovarni v Melju, da se vali gost dim iz stekalnice, v kateri se lika stikano blago. Ogenj bi lahko zavzel velik obseg, ker je nakopičenega tu precej gorljivega materiala. Ko pa so hoteli vdreti skozi vrata v stekalnico, niso mogli nikamor naprej, ker niso imeli mask ter jih je dim preveč oviiral. Takoj so alarmirali mariborske gasilce, ki so okrog pol pe-

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 8. uri dva veletima:

Antonio Adverso

Ne pozabi me! (Gigli)

Kako se pravi Slovenec oddoljuje dr. Korošču

G. Mayer, posestnik v Kranju, je plačal v fond za gradnjo Prosvetnega doma v Kranju 20.000 din in izjavil, da je to vsoto poklonil ob priliki najvišjega odklopanja g. ministra na razpoloženju dr. Antona Korošca s Karadjordjevo zvezdo I. vrste v znak hvalečnosti in skromne oddolžitve za veliko dela našega narodnega voditelja za slovenski narod in jugoslovansko državo. Odbor za gradnjo Prosvetnega doma v Kranju se g. Mayerju za velikodušen dar prav iskreno zahvaljuje z obljubo, da bo darilo uporabljeno v dosegu tistih ciljev, do katerih nas vodi naš narodni voditelj.

Velik dar 6 letne Olge ubogemu starčku za 90. božič

Pred božičem smo prosili dobrosrčne ljudi, da bi se usmili ubogega starčka, ki obhaja leto svoj 90. božič. Moč je bil svoj čas premožen trgovec, pa je med svetovno vojno izgubil vse svoje premoženje. Sedaj živi v največji revščini brez vseh sredstev. Mali 6 letni Olgi se je ubogi starček zelo zasmilil in sklenila mu je po svojih močeh pomagati. Kako velikodušno mu je pomagala, priča naslednje pismo, ki smo ga prejeli:

»Vljudo Vas prosim, objavite še enkrat prošnjo »Devetdeseti božič ubogega starčka« v »Slovenec«, da bodo moje male prijateljice brale in svoje prihranke poslate kot darilo ubogemu starčku za devetdeseti božič. Svoje prihranke — tisoč dinarjev — sem poslala prevzvišenemu gospodu škofu dr. Gregoriju Rožmanu kot darilo ubogemu starčku. Moja mama mi je takoj dovolila, da smem poslati vse svoje prihranke. Od velikega veselja se mskakala in plesala in pod božičnim drevesom zapela »Tiha noč, blažena noč«. Pa znam še vedno lepih pesmic zapeti. Še enkrat vljudo prošim, ne pozabite objaviti v »Slovenec«.

Zelim Vam veselo Novo leto 1939 in se priporočam z odličnim spoštovanjem

Šestletna Olga,

dobro poznana sedaj neimenovana deželanka.

Gotovo bodo preplepeli in velikodušnemu zgledu male Olge sledile njene prijateljice in sovrstnice, pa tudi drugi dobri ljudje in poslali ubogemu starčku darila, ki jih iz posebnih prijaznosti sprejema tudi prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman. Mali Olgi pa bo ljubi Bog bogato poplačal njeno usmiljenje do ubogih.

20 let župan

Obmejna Gornja Radgona je doživela pomemben jubilej. — Pred dnevi je namreč slavil njen župan g. Santl Franc 20 letnico svojega županovanja. G. Santl se je rodil leta 1876 pri Filipovih v vasi Stavešinci. Ob prevratu je bil imenovan za gerenta občine Črešnjeveci. S tem imenovanjem je prešlo vodstvo te občine v slovenske roke, dočim so jo do tedaj vodili nemčurji. Leta 1920 je bil izvoljen za župana občine Črešnjeveci na splošno zadovoljnost vseh občanov. V znanem letu nasilnega pritiska — 1933 — je bil razrešen svoje dolžnosti zaradi svojega slovenskega in katoliškega prepričanja. Še isto leto pa ga je prebivalstvo ponovno izvolilo za župana ter je tako izvojeval častno zmago nad kandidatoma JNS stranke. Ob združitvi občin Gornja Radgona trg in okolica je bil ponovno izvoljen za župana. Tako ga je sedaj dohitela čast, s katero se more ponašati le malokateri od gospodov županov, da slavi 20 letnico županovanja. Za zaslug je bil odlikovan z redom sv. Save 5. razreda. Kljub materialnim izgubam, ki jih je utrpel zaradi svoje ljubezni do bližnjega, stoji še danes trdno. Da gornjeradgonski občani ljubijo svojega župana, je najboljši dokaz to, da so ga skozi 20 let vedno izbrali za župana in mu s tem dali priznanje kot moči, ki je v letih najhujšega preganjanja ohranil svojo občino zvesto slovenskemu katoliškemu prepričanju. G. županu k 20 letnici tudi mi iskreno čestitamo!

Huda nesreča v Kranju

Ljubljana, 29. decembra.

Danes popoldne se je pripetila v tovarni patron v Kranju huda nesreča. Ponesrečil se je 18-letni delavec Marjan Šmajdek. Ta je imel opravka s patrono, napolnjeno s šibrami. Patrona je nenadoma eksplodirala. Pri eksploziji je poškodovalo Šmajdku obe nogi, ga hudo ranilo po očetih in mu prizadejalo druge nevarne poškodbe. Šmajdek je bil takoj v avtomobilu prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Njegovo stanje je smrtonosno.

Negovski grad v plamenih

Eden najlepših slovenskih gradov je zgorel

Maribor, 29. decembra.

Sredi Slov. goric se dviga v starem trgu Negova mogočen grad, ki je eden najstarejših v naših krajih ter spada med najlepše gradove v Sloveniji. Grad obstoji iz dveh velikih traktov, zidan je v dve nadstropji ter opasan z mogočnim obzidjem. To mogočno zgradbo je sredi zadela zla usoda ter jo do polovice uničila. V sprednjem traktu ima Prosvetno društvo v Negovi svojo dvorano. Sredi ob 8 so iz te dvorane nenadoma udarili okoli okno plameni in kmalu nato je pričela goreti tudi streha. Ogromni ognjeni zublji so oznanjali daleč naokrog usodo, ki je zadela stari grad. Požar je spraval vsi okoli na noge. Ker nima trg sodobnih zvez, ni bilo mogoče priskrbiti pomoči iz sosednih krajev, ki imajo moderno opremljene gasilce. Pač pa so prihitali na pomoč gasilci iz Ivanjce in sosednih vasi ter so se trudili skupaj z domačimi prebivalci vsi noč, da bi ogenj omejili in ga zadušili.

Bila je skoraj nadležna borba s plameni v veliki višini in silnem mrazu, ki pa je bila plačana z uspehom, ker se jim je posrečilo rešiti ves zadnji trakt. Na sprednjem traktu je ogenj uničil streho in prvo nadstropje. V pritrilju je ostalo stanovanje gospodarskega upravitelja gosp. Antona Ivanuše nedotaknjeno. Pač pa je zadela nesreča samega upravitelja. Z velike višine je padel nanj trah in ga nevarno poškodoval. Zlomil mu je več reber in je dobil hud pretres možganov, tako da se doslej še ni zavelel. Poklican je bil zdravnik, ki mu je nudil pomoč. Gašenje tega velikega požara je trajalo vsi noč do jutra. Sedaj štrle v zrak samo opečni zidovi brez strehe ter se še danes iz pogorišča kadi.

Negovski grad je last kneza Trautmannsdorfa, ki živi stalno na sudetsko-češkem ozemlju. Ta knez ima v Sloveniji več posestev. Največje pa je negovsko. Upravo posestva vodi poseben urad v Ljubljani, ki mu načeljuje g. Polec, dočim vodi upravo negovske graščine gospodarski in gozdarski upravitelj, ki stanuje v gradu.

Grad je bil svoj čas krasno opremljen z raznim starinskim pohištvo. Imel je tudi obilo etarega orožja in drugih starih zanimivosti, ki jih še stari ljudje v Negovi pomnijo. Pred svetovno vojno pa so knezi Trautmannsdorfi večino teh dragocenosti prenesli na Dunaj, da so si tam opremili svojo palačo. Nekaj opreme je še ostala v negovskem gradu, ki je bil zelo dobro ohranjen in vzdrževan ter bi se stoletja kljuboval zobu časa. Zgodovina gradu je zelo pestra. Prvič se Negova imenuje v zgodovini leta 1106, ter je grad tedaj nedvomno že stal. Grad sam pa se imenuje prvič v zgodovini leta 1524 kot last rodbine grofov Spornheimov. V last rodbine Trautmannsdorfov je grad prešel v začetku 17. stoletja. Bil je potem večkrat prezidan in popravljen. Grad je bil močno utrjen in je služil za ves severnavzhodni del Slov. goric kot trdnjava proti napadom Turkov in ogrskih roparjev. Kakšna bo njegova bodoča usoda, pa sedaj še ni znano. Vsekakor bi bilo želeli, da bi lastniki uničeno poslopje in streho spet popravili in prezidali, ker bi s tem ohranili ta zgodovinski spomenik pred propastjo.

Žrtvi nesreče pri Zidanem mostu pokopani

Zidani most, 29. dec.

Danes so na pokopališču na Loki pri Zidanem mostu pokopali obe žrtvi železniške nesreče pri Zidanem mostu. Obe žrtvi je prišlo kropit mnogo delavstva in okoliškega prebivalstva, toda nihče ni mogel spoznati v drugi žrtvi, ki je imela odrezano glavo in grozno razmesaren obraz, kakšnega znanca, tako da je drugi ponesrečenec še vedno neznan. Nesreča je zbudila med prebivalstvom mnogo sočutja do obeh ponesrečenih delavcev.

Vlomilec Unučič se je pojavil v Ljubljani

Ljubljana, 29. decembra.

Prebivalcem Dolenjske, pa tudi litjskega in ljubljanskega okraja, je še dobro v spominu glasoviti vlomilec in predrzen tat Ivan Unučič, ki je doma iz občine Škocjan v krškem okraju. Ta vlomilec se je rodil l. 1905 v Moeursu v Lotaringiji, ki spada sedaj v Francijo, nekdo pa je spadal ta kraj v Nemčijo. Njegov oče se je tja izselil pred vojno kot rudar. Deček pa je že v otroških letih kazal nenavadno predrznost in nagajanje do tatvin in je bil zato izgnan v Jugoslavijo. Obvladal pa je še nekaj slovensčine in hrvaščine, tako da se je mogel potikati po dolenjskih in hrvaških krajih, kjer je pričel krasti na debelo. Ime Ivana Unučiča je kmalu postalo strah in groza za južni del Slovenije, celo za brežinski in laški okraj, prav tako tudi za sosedne hrvaške okraje.

Pred nekaj dnevi je Ivan Unučič, ki je odsedel daljšo kazen, bil spuščen na prosto. Ublaženje kazni, katere je bil deležen, ga ni pa prav nič poboljšalo. Naenkrat se je pojavil na Dolenjskem in okoliške oblasti ga sumijo, da je bil prav on tisti, ki je v noči na 15. t. m. torej točno pred 14 dnevi, vlomil skozi okno v župnijsko pisarno v St. Jerneju in ukradel iz pisarne 3792 din celkovenega denarja. Unučiča sumijo razne dolenjske oblasti še nekaj drugih vlovov.

Zadnje dni pa se je pojavil Unučič naenkrat v

Analfabetški tečaj v Ljubnem v Savinjski dolini

Neverjetno se sliši, da je bil analfabetški tečaj v Ljubnem v Savinjski dolini. In vendar je tako. Občina Ljubno šteje 2962 prebivalcev. Večji del občine je gorat in so posamezna naselja in kmetije oddaljene 3—4 ure od šole. Zato ni čuda, da 25 odstotkov ljudi ni obiskovalo šole. Ker pa bi starši kljub temu radi ugledili prošnjam svojih otrok, ki so prav ukažljivi, zato so že v prejšnjih letih prosili za »nedeljsko šolo« — kakor sami nazivljajo tukajšnji analfabetški tečaj. Toda, žal, takrat med učiteljstvom ni bilo prepotrebne razumevanja.

Na številne prošnje od strani staršev se je merodajnim činiteljem posrečilo pridobiti naklonjenost g. bana, ki je z velikim razumevanjem podprl to akcijo. Prvo leto je tečaj obiskovalo 50 analfabetov, ki so vsi dovršili učno snov I. razreda. Izmed teh se je za II. razred prijavilo ponovno 30 učencev. Ti so vsako nedeljo po sv. maši redno prihajali v šolo. Tudi ta tečaj je materialno vzdrževala kralj. banska uprava.

Dne 18. decembra je bil pod vodstvom predsednika izpitne komisije g. Zorka Kotnika, šol. upr. iz Rečice ob Savinji, zaključni izpit. Vsi, ki so se prijavili, so razred izdelali z uspehom. Vodstvo tečaja je bilo v rokah šol. upr. Franca Kolarja. Poučevali so slednji učitelji in učiteljice: gg. Franc Tomineček, provizor; Drovnik Božidar, Kolar Marija in Eržen Eleonora.

Vlomilska tolpa v Celju aretirana

Celje, 29. decembra.

V torek je poročal »Slovenec« o nevarni tatitici 35 letni Ani Žitnikovi, ki je pred kratkim zagrešila več tatvin v Zagorju in neznano kam izginila. Ana je ukradla v Zagorju več oblek in čevljev, izmaknila pa je tudi precej zlatnine. Danes se je pojavila v Celju, kjer se je celjski policiji posrečilo, da jo je aretirala. Ana je priznala vse tatvine. Izročili so jo orožništvu v Zagorju.

Celjskim orožnikom se je posrečilo, da so izsledili v Celju znano vlomilsko družbo, ki je strašila po bližnji in daljnji celjski okolici. Ujela je 42 letnega Kovača Antona iz St. Janža na Dolenjskem, 18 letnega Ivana K. iz Trnovlj pri Celju in 22 letnega Mihaela Kličovnika iz Lave pri Celju. Vse tri so zaprli in jim natančneje izprašali vest. V začetku je Kovač vse vlomne tatvine v Trnovljah, Teharju, Vojniku, Arji vasi, Lavi zanikal, končno pa je na podlagi dokazov moral priznati vse vlomne tatvine. Zanimivo je, da je Kovač vse vlomne tatvine vzel na svoja ramena in izjavil, da sta bila Ivan in Mihael le njegova pajdaša, ki pa nista vlamljala. Kovač pa ima na vesti še več tatvin. Meseca februarja je bil osumljen, da je na Dečkovci cesti vlomil in okradel Pongračičevo, kateri je odesel 5500 din gotovine. Policija, ki je takrat Kovača aretirala in izročila sodišču, je našla pri njem še 3500 din, 2000 din je namreč Kovač že v eni noči zapravil. Izročil je bil okrožnemu sodišču v Celju, ki pa ga je zaradi pomanjkanja dokazov oprostil in mu celo vrnilo 3500 din. Teh 3500 din odneslo 5500 je po njegovem zatrjevanju dobil pri šmugljanju. Kovač je star vlomilec in je že 16 let predsedal v zaporih. Izročil je bil okrožnemu sodišču.

Afera s potnimi listi za tuje državljane v Zagrebu

Zadnji čas je bivalo v zagrebškem hotelu Esplanade več tujin državljanov. Ti tujci so bili v zvezi z bivšim avstrijskim stotnikom Steinerjem, ki biva sedaj v Švici. Po vsem se zdi, da se je Steiner bavil z nekimi sumljivimi posli in je prišel v Zagreb v prvi vrsti zato, da preskrbi potne liste nekim tujem, državljanom bivše Avstrije, ki so se morali izseliti in so sedaj brez domovine. Steiner je stopil v zvezo z mladim Zagrebčanom S., ki je dejal, da lahko dobi pri zagrebški policiji potne liste za tujece, kakor da bi bili naši državljani. Steiner mu je ponudil za vsak potni list po 30.000 din. S. je na to pristal in Steiner mu je predal, naj preskrbi potni list državljaniu bivše Avstrije Rudolifu Nettelu, njegovi ženi in hčerki.

S. je stopil v zvezo z nekim človekom, ki je izjavil, da ima pri zagrebški policiji dobre zveze in da lahko preskrbi potni list za Nettela. S. je temu človeku obljubil za vsak potni list 30.000 din. Ta človek je šel naravnost k šefu političnega oddelka na policiji in mu vse povedal. Šef je odredil, naj se potni listi izstavijo, da bi tako krivice ujel pri delu. Omenjeni človek je dobil potne liste in se dogovoril s S. za sestanek, na katerem bi mu jih izročil in prejel zanje domeni denar. Na sestanek sta prišla Steiner in S. Ko je omenjeni človek izročil Steinerju potne liste, so nastopili detektivni in aretirali Steinerja in S. Na policiji je sledilo zasliševanje in je bil S. policijsko kaznovan, Steiner pa je bil izgnan čez mejo.

Drobne novice

Koledar

Petek, 30. decembra: Evgenij, škof; Liberij, škof; Nicefor.
Sobota, 31. decembra: Silvester, papež; Melanija.

Osebnosti

Na Vačah pri Litiji se je naselil upokojeni župnik g. Jernej Kline, do sedaj na Javoru pri Ljubljani.
Za inženirja agronomije je bil na kmetijsko-gozdarski fakulteti zagrebškega vseučilišča promoviran g. Ivan Segar. Cestatimo!

BOUVIER VINO V STEKLENICAH GORNJA RADGONA

Ljubljanskim bogoslovem. Ker so počitnice za en dan podaljšane, se začne duhovne vaje v torek 3. januarja zvečer.
Božične počitnice trajajo letos do vključno 9. januarja 1939 tudi na strokovnih šolah, ki spadajo v področje ministrstva za trgovino in industrijo.
Starši! Gotovo želite, da bi bili vaši dijaki prav vzgojeni. V ta namen potrebujejo verskega čtiva. Naročite jih na list »Naša zvezda« za dijake, ki jim v primerni in prijetni obliki podaja pravo vsebino življenja. Izhaja 14 dnevno in velja na leto le 8 din. Pišite dopisnico na upravo »Naša zvezda«, Streliška ulica 12-11, Ljubljana.
Radiofonska oddajna postaja bo tudi letos priredila Silvestrovanje v veliki unijski dvorani. Prireditve bo brez dvoma zopet privabila številne posetnike, saj sta se postaja in kino Union potrudila, da bodo prišli na svoj račun poslušalci in gledalci. Pričetek je točno ob 21.30, konec pa okrog pol ene. Med sodelujočimi naj omenimo zlasti: koncertno pevko gg. Pavlo Lovšetov, gg. Vando Zihorlovo, Radijski komorni zbor, Radijski orkester, plesni orkester Bojana Adamiča ter neizbežna ljubljenska občinstva Jožek in Ježek s svojimi paradijami. Predprodaja vstopnic v kinu Unionu je od petka dalje.

Ljubljana

1 Cestna železnica bo na Silvestrovo podaljšala nočni promet do 2 popoldne in sicer tako, da bodo od 22.30 dalje vozovi vozili vsake pol ure s postajališča na Ajdovščini na Vič, k Sv. Križu, v St. Vid in v Moste, izpred magistrata pa na Rakovnik.
1 Za najrevnejše v cukrarni je daroval g. dr. Gabriel Picolli, lekarnar v Ljubljani, 500 din. Velikodušnem dobrotniku revežev v novem mestnem zavodu v stari cukrarni izreka mestno poglavarstvo najlepšo zahvalo, hkrati pa prosi vse dobrosrčne meščane, naj ta zavod čim bolj podpirajo, da se iznebe stroškov z neprestanim dajanjem miloščine.
1 Trgovska prireditve. Po velikih pripravah sodeč obeta postati letošnja trgovska prireditve dne 7. januarja 1939 v Trgovskem domu ena najlepših prireditev sezije, ki bo še znatno prekosila lanskeletno prireditve. Vabila bodo konec tedna razposlana.
1 Rezervni častniki, člani pododbora, se vabijo, da prinesejo v društveno pisarno med uradnimi urami danes 30. decembra 1938 ali v torek 31. januarja 1939 železniške legitimacije v svrhu po-

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri **SHIRLEY TEMPLE**, Vaša ljubljanka, kot anzel miru in sprave v prekrasnem filmu.

Najlepši film za mladino in za odrasle!

KINO SLOGA tel. 27-30

Čuvarji Indije

Jutri premiera zabavne veseloligre

Nespretni ljubimec

Trude Marlen, Theo Lingon. Dve uri smeha!

Prireditve in zabave

Rokodelski oder bo v nedeljo 1. januarja imel novoletno z izbranim božičnim sporedom. Uprizorila se bo za božični čas posebno primerna igra »Kjer ljubezen, tam Bog«, ki jo je spisal Milčinski. Tudi druge točke sporeda bodo v skladu z božično skrivnostjo. Upamo, da bo občinstvo prav hvaležno sprejelo dobro pripravljeno novoletno in se vabilo v obilnem številu odzvalo. Pričetek je ob pol 8 zvečer.

Silvestrovanje Františkanske prosvete M. O. v Ljubljani bo v soboto, 31. t. m., ob 8 zvečer v františkanski dvorani s pestrnim sporedom, predvsem burka s petjem in godbo v štirih delanjih »On in njegova sestra« v režiji Milana Skrbinske. Cene običajne. Predprodaja vstopnic v pisarni »Pax et bonum«.

Burka »On in njegova sestra« se ponovi v nedeljo, 1. januarja.
»Ljubljana 1610« je naslov zgodovinski drami, ki jo bodo Veliki križarji ponovili v františkanski dvorani na Novo leto ob 5 popoldne. Novost pri prihodnji predstavi bo, da bodo cene vsem vstopnicam le 4 din, tako da bo omogočeno obisk tudi najširšim slojem cenj. občinstva. Vstopnice dobite že v predprodaji v pisarni »Pax et bonum«.

Silvestrovanje v trnovskem Prosvetnem domu priredi Prosvetno društvo Trnovo za članstvo in prijatelje s zelo pestrnim sporedom.

Lekarne

Nočne službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

Maribor

m Sv. maša za smučarje bo na Novega leta ob 10 dopoldne pri Sv. Anehu. Planinci, udeležite se je!

m V ponedeljek, 2. januarja ne uradujejo zaradi nujnih internih poslov: Spodnještajerska ljudska posojilnica, Mestna hranilnica in Kreditni zavod.

KINO MATICA 21-24

Danes ob 16., 19. in 21.5. uri
Rezervirajte vstopnice!

Jeanette Mac Donald
in Nelson Eddy

pojeta pesem mladosti, pesem ljubezni in

Pesem o zlatem zapadu

Na dr. Krekovi višji gospodinski šoli v Ljubljani (Šiška) se prične trimesečni gospodinski tečaj 9. januarja 1939. Priprave sprejema in pojasnila daje uprava zavoda do 6. januarja 1939. Pouk bo vsak ponedeljek, sredo in petek od pol 3 popoldne dalje.
Avtohus na progi Sv. Peter-Sv. Pavel v Savinjski dolini začasno ne obratuje.
Delgrajčani pridejo v Slovenijo. Belgrajski putnik priredi za pravoslavne božične praznike izlet v Slovenijo. Belgrajčani se odpeljejo s posebnim vlakom v četrtek 5. januarja in sicer ena skupina čez Ljubljano v Kranjsko goro, na Bled, Pokljuko in Rateče-Planico, druga skupina pa na Pohorje. V Sloveniji bodo ostali izletniki do 9. januarja 1939.
Poštni promet s Španijo. Od 1. januarja 1939 naprej se lahko pošiljajo pisma in brožavke v Španijo, španski Maroko in na Kanarske otoke razen v že objavljenih smereh tudi po italijanskem kablu.
Zahvala. Uprava drž. deške ljudske šole v Škofji Loki se tem potom zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je božičnica na našem zavodu tako lepo uspela. V prvi vrsti se zahvaljuje gg. odbor-nicam Kola jugoslovanskih sester, kralj. bansk. upravi, občinam v Škofji Loki in Stari Loki, trvd-ki Bata, tvornici Zlatorog ter vsem znanim in neznanim dobrotnicam in dobrotnikom. Bog plačaj!
V Službenem listu kraljevske banke upra-ve dravske banovine od 24. t. m. je objavljena »Uredba o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah«.

daljšanja za leto 1939. Pododbor združenja rezervnih oficirjev.

1 Poostren mraz v Ljubljani. Herschlova napoved za večer, da bo lepo vreme, se je izpolnila v toliko, da pač ni bilo padavin, ne pa v celoti, ker Herschel, ki je svojo napoved delal na Dunaju, ni poznal ljubljanske megle, ki je večerj precej krepko zavladala nad ljubljansko okolico in deloma tudi nad mestom. Mraz se je nekoliko zaostрил in je padel termometer v primeri s sredo od -13 na -17 stopinj Celzija, kolikor je kazal ponekod sredi Ljubljane ob 6 jutraj. Proti popoldnevu se je seveda živo srebro v termometrih naglo dvigalo ter je okoli poldne kazalo že kar 8 stopinj pod ničlo, kar je za to hudo zimo prav ugodna stopnja. Pač pa je brila ostra sapa, ki kljub temu ni mogla pregnati megle v višjih slojih zraka. V tem mrazu najbolj trpijo ušesa in zato ni čudno, če vidiš vse polno ljudi, še celo mlade, ki so zavarovali svoja ušesa s pokrovcami ali s šerpani. Izkušeni ljudje trdijo, da je v zraku mnogo vlage in če pride le nekaj toplega vetra z zapada k nam, utegnemo res doživeti ponoven, toda vlažen sneg.

1 Pred in medbožične tatvine v Ljubljani. Sele sedaj, ko je minilo še nekaj dni po praznikih, so na policijski upravi prijavljene številne ovadbe o raznih tatvinah in vlomih. V mesnico Ivana Marolta na Celovski cesti je bilo vlomljeno in so tatovni odnesli dobre pečenke v vrednosti okoli 1000 din. — Večji vlom je bil napravljen na sveti večer v Klemenčičevi gostilni na Krekovem trgu ter je bilo gostilničarju in raznim uslužbencom odnešene mnogo ženske in moške obleke, jestvin in

m Novi zvon v františkanski cerkvi se je večerj dopoldne prvič oglašal iz svojih lin. Njegov močenoč doneči glas je povzročil v Mariboru splošno pozornost. Potreba pa bo do 5 dela v zvoniku, ki bodo trajala nekaj dni, da bo zvon lahko redno zvonil.

m Uvidevnost posestnikov. V sredo je bil na Pobrežju pod vodstvom župana Stržine sestaneek prizadetih posestnikov, ki bi morali odstopiti zemljišče, ki pride v poštev pri gradnji novega mostu med Meljem in Pobrežjem ter pri napravi nove ceste, ki bo vodila na ta most. Pobrežani so pokazali izredno razumevanje in uvidevnost za nujno potrebo gradnje mostu ter so prizadeti posestniki podali izjavo, da odstopajo zemljišča popolnoma brezplačno.

m Prosvetno društvo na Pobrežju priredi jutri zvečer v novem domu Silvestrov večer s pestrnim sporedom. Pričetek ob pol 8. Vsi Pobrežani, ki vam je do poštene zabave, pridite! Vstopnine ni.

m Poverjeništvu kluba železničarjev JRZ v Studencih pri Mariboru poziva svoje člane, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki bo drevi ob 6 v prostorih gostilne Muhič na Kralja Petra cesti 2 v Studencih.

m Ljudski oder ima drevi ob 8 na odru se-stanek.

m Božičnica v mariborski splošni bolnišnici. 22 bogato okrašenih božičnih drevesc je zažarelo na božični večer po raznih oddelkih mariborske bolnišnice. Med deklaracijami, božičnimi pesmimi in obdarovanjem so se bolniki, ki jih je bolezen odtrgala od družin, spominjali Kristusovega rojstva. Radi naklojenosti trdijo Doctor in drug. Hutter, A. Gusel, A. Gusel, Jugotekstil, Fr. Majer, A. Macun in M. Rosner ter s prispevkom bolniške uprave je bila močete poleg približkov pri hrani obdarovati nad 120 bolnih otrok in drugih siromakov z obleko, toplim perilom in drugimi darili. Darovalcem bodo izrečena iskrena zahvala!

m Tenorist Slavko Lukman bo na Silvestrov večer nastopil v kavrni Astoriji s opernimi ari-jami in slovenskimi narodnimi pesmimi.

m Lastni oder so si omislili študentski gasilci, tako da je sedaj v Studencih že šest gledaliških odrov. Za otvoritev in pričetek so gasilci priredili uspešno opereto »Požarnikova sestra«, ki je v novo dvorano privabila mnogo občinstva.

m Popis davčnih zavezancev. Po zakonu o neposrednih davkih in zakonu o davku na neoprejen-je osebe ter davčnem obojenju davčnih obvezancev z 9 ali več otroci, morajo občinska oblastva opraviti vsako leto v mesecu januarju popis davčnih zavezancev. Zato poziva mestno poglavarstvo vse lastnike oz. upravitelje hiš, da točno popišejo na podlagi posebnih pol, ki jih prejemaajo od poglavarstva imenoma vse v njihovih hišah se nahajajoče osebe, njih poklice, stan (samski, poročen, ločen, vdovec) in rojstno leto pa stanju od 1. jan. 1939. Popise pole, ki so opremljene z navodilom, morajo izpolniti tekom treh dni pa sprejemu in imeti pripravljene, ko pride po nje zato določeni občinski organ.

m Lastnike in voznike motornih vozil opozarja policijsko predstojništvo, da je rok za podajanje voznikskih izkaznic za leto 1939 do 28. februarja 1939. Stranke naj se zgledajo v sobi št. 17/II. med 10 in 12 in naj prinesejo s seboj: vozniško izkaznico, banovinski kolek za 100 din in državni kolek za 30 din. Po-klici vozniki plačajo znižano takso 25 din.

m Tkalski moister v transmissiji. Huda nesreča se je pripetila v Ehrlichovi tekstilni tovarni. 58 letni tkaleki moister Josip Fiedler je popravil transmissijo na stroju, ki je bil v pogonu. Pri tem pa ga je jermen transmissije pograbil ter mu je potegnil roko med osi. Fiedlerju je roko popolnoma zmečalo in zdrobilo. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

m Sleparski mlek arretiran. Cel poletje in jesen je etrašil pri mariborskih gospodinih slepareki mlek, ki se je izdajal za sorodnika njihovih dobaviteljev mleka ter je s ponarejenimi pi-smi inkasiral večje zneske na račun dobave mleka. Večraj pa ga je doletela zaslužna usoda. Na cesti ga je prepoznala neka gospodinja, katero je tudi opeharil za večje zneske, ter ga je izročila straž-niku. Je to 37 letni, večkrat predkaznovani slepar Hugo Markus, doma iz Gor. Jakobkega dela. Svo-je aleparije je na policiji priznal.

m Srebniki so našli lastnika. Kakor smo že poročali, je policija pred 14 dnevi aretirala 33 let-no Alojzijo Pohanec iz Pobrežja, ki ni hotela pro-stovoljno v sodne zapore. Pri aretaciji pa so našli

pri njej tudi več moških ur in cel zaklad starih avstrijskih srebrnikov. Na podlagi poročila v »Slo-vencu« se je zgledal večerj na mariborski policijski sodarski moister Anton Zorec iz Ptuja ter je pre-poznal v srebrnikih in v uri svojo last. Vse skupaj mu je bilo ukradeno 25. novembra tega leta, ko se je on nahajal na sejmu. V njegavi odočnosti je bil izvršen vlom v stanovanje. Policija sedaj preisku-je, kako so ti ukradeni predmeti prišli v shrambo Alojzije Pohanec.

m Vloma v sanatorij »dr. Ipavice Benjamin« v Tomšičevem drevoredu štev. 4 sploh ni bilo, pač pa v malo osednede gospodarsko pralnično poslopje, kjer je bilo sorodniku g. Artmanu od-nešenih približno 200 din gotovine in zlata za-pestnica njegove žene. Skrajni čas je, da se iz-vede sklep občinskega sveta mesta Maribora ter prikopli Tomšičev drevored mestu. Za kilometer dolg Tomšičev drevored ni okoliška občina žrtvo-vala do sedaj niti svetilke, da je ponoči njegova egipčanska tema še vedno spravi svetilce za par-čke, razne delomrznne postopaje, vlomilce, pijance, razgrajaje itd., ki nadlegujejo spanja potrebne vseh hiš, zlasti pa še bolnikov v sanatoriju.

Gledališče

Petek, 30. decembra: Zaprt.
Sobota, 31. decembra, ob 21: »Boccaccio«. Zni-žane cene. Silvestrovska predstava v korist po-kojniškega sklada gledaliških igralcev.

Nedelja, 1. januarja, ob 15: »Pesem s ceste«. Globoko znižane cene. Zadržite. — Ob 20: »Vse za šalo«.

Celje

c Božič med bolniki. Uprava tukajšnje bolniš-nice je tudi letos poskrbela, da niso šli božični prazniki mimo onih, ki jih je bolezen priklenila na bolniško posteljo. V soboto popoldne pred svetim večerom je priredila intimno božično proslavo, ka-tere so se udeležili poleg bolnikov tudi gg. zdrav-niki z ravnateljem dr. Rajškom na čelu in urad-ništvo bolniške uprave z upraviteljem g. Sušteršič-em. Spored so izpolnile deklice od šolskih sester, ki so pristrčno prikazale ljubeč prizor okrog bo-žičnega drevesca. Njihovo podajanje je ubrano spremljal zbor usmiljen, katerih pesem je prese-neljivo prijetno zavela po prostorih. Da bi pa tudi telo ne bilo prikrajšano za tiste sladkosti prazni-čnih dni, ki jih sicer eni v večji, drugi v manjši meri uživajo doma, je dala uprava napeči celo kopico potic, kolačev in piškotov, ki jih je raz-de-lila med bolnike. Še posebej so bili upoštevani kadilci, ki so bili za praznike obdarovani tudi s cigaretami. Tako je bolniška uprava res v kar največjem obsegu preskrbela enim nadomestek za do-živetje božičnega večera v domačem krogu, dru-gim pa — in teh ni malo — ustvarila lep in tople božič, ki bi ga sicer doma zaradi siromaštva ob-hajali v pomanjkanju in mirazu.

m Pester spored silvestrovanja »Maribora« nam bo napravil prijetne ure ob koncu leta 1938. To leto nam nudi dovolj vzroka, da smo ga veseli, posebno mariborčani. Na svidenje!

c Smučarski klub Celje priredi na praznik 6. januarja v Liscach pri Celju svojo klubsko tekmo v teku. Pravico starta imajo seniorji dn dame, člani Smučarskega kluba Celje. Start ob 14. Dol-žina proge za gospode okrog 12 km, za dame 4 km. Gospodje startajo v štirih različnih starostnih raz-redih od 18. do 42. leta, dame v treh razredih od 18. do 30. leta. Prva dva tekmovalca v vsakem starostnem razredu prejmeta lično diplo-mo, enako velja tudi za dame. Tekmovalce, ki do-seže najboljši čas dneva, prejme spominsko dip-lomo in prehodno darilo kluba ter naslov »klub-ski prvak za leto 1939«. Razdelitev daril bo takoj po tekmi v restavraciji Petriček v Liscach pri Celju. Prijave sprejema vodstvo tekme pol ure pred startom v restavraciji Petriček. V primeru slabih smučarskih razmer bo tekma preložena na poznejši čas.

c Dne 9. januarja 1939 ob 9 dopoldne bo mest-na občina potom javne ustmene dražbe prodala najboljšemu ponudniku v letu 1939 v mestni klav-nici gnoj. Dražba bo v pisarni mestne klavnice v Klavni ulici 2. Izključna cena je določena na 4000 dinarjev.

c Kraljevska banska uprava bo v dne 3. in 4. februarja 1939 priredila dvodnevni kmečko-vtrnarski tečaj v telovadnici državne ljudske šole II (okoliške). Vabijo se vsi interesi, predvsem mlajše gospodinjke, gospodarji, fantje in dekleta, da se tega tečaja v polnem številu udeležijo. Pri-juje sprejema mestno poglavarstvo, soba št. 47, in kmetijske strokovne organizacije.

c Žrtve pretepa. V Olimlju pri Podčetrtku so napadli v neki gostilni fantje 21 letnega sina po-sesnistka Topliškega Alojzija. Pri pretepu je neki fant zabodel z nožem v rebra Alojzija tako, da je nezvesten oblašal.

c Dre nesreči v tekstilni tovarni. V tovarni Metka je odrezal stroj desni prstarec delavcu Ra-tajcu Francu, v tekstilni industriji v Laškem pa 25 letnemu delavcu Sigmundu Ivanu desni kazalec.

Kranj

Zahvala. Vsem občanom mesta Kranja in ob-čine Strazišče se najiskrenejše zahvaljuje Zveza z-druženih delavcev v Kranju, za pre-jeta darila, ki so bila razdeljena med revne naše delavske družine na božičnici dne 22. decembra v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Posebno za-hvalo smo dolžni vsem onim tovarnam, ki so se odzvale klicu potrebnih ter gmočno podprle našo akcijo. Delavstvo je hvaležno ter v obilni meri ceni socialno potezo svojih gospodarjev. Še enkrat Bog plačaj vsem darovalcem, obenem pa želimo srečno in blagoslovljeno novo leto 1939. — Megla Alojzij, predsednik Zveze združenih delavcev v Kranju.

Tudi na letošnjem Silvestrovem večeru hoče Prosvetno društvo v Kranju nuditi svojim članom obilico poštenega razvedrila in odkritega smeha. Silvestrovanje bo v dvorani Ljudskega doma v Kranju pri pogrujenih mizah.

Ponesrečena tatvina. Na Sveti dan je na vse zgodaj pohitela družina posestnika Urbanca z Rupe pri Kranju k sv. maši. Doma je ostal hlapec, ki bi naj med rano sv. mašo opravil delo pri živi-ni. Ko so se Urbančevi vrnili domov, so videli, da je nekdo med tem časom s sekuro vlomil v družin-sko spalnico in odnesel iz nje zlato uro z veri-žico in precejšnjo gotovino denarja. Sum je takoj padel na domačega hlapca, katerega so orožniki aretirali, kmalu za njim pa so aretirali tudi dva njegova znanca. Pri njih so našli še vse ukradene predmete. Aretiranci so bili izročeni okrajnemu sodišču v Kranju.

Niti „Maskarada“, „Epizoda“, „Žetev“, in „Tako je končala ljubezen“ niso občinstva tako navdušile kot zadnji filmski umotvor
Paula Wessely-jeve
Danes zadnjikrat!

Zrcalo življenja

KINO
UNION

Ne zamudite tega spreda! Predstave ob 16., 19. in 21. Telefon 22-21

400 rudarjev brez dela. Rudarska inspekcija v Splitu je dobila iz Siveriča poročilo, da je upra-va premogokopa Monte Promina odgovarjala za 1. januar 1939 400 rudarjem. Kakor se je zvedelo, je na skladiščih velika množina neprodanega pre-moga. Zadnji čas so po vseh rojih Monte Promina proizvajali samo drobni, tako imenovani industrijski premog, ki se uporablja za pogon parnikov, kalorijnih central. Izvažali so ga v Italijo. Zadnji čas je pa odjem premoga skoraj popolnoma zastal, največji udarec je pa bil zadaj premogokopu s tem, da je izostal izvoz v Italijo.

Pri težki stolici, napetosti, glavobolu vsled naprtja očisti ena do dve časi na-ravne »Franz-Josefove« grenke vode pre-bavne organe. »Franz-Josefovo« vodo la-hko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Huda borba s divjim merjascem. V go-zdovih planine Črni vrh, nedaleč od Daruvarja, so priredili lov na divje svinje. Okrog poldne pa je šel kmet Ilija Ječmenica iz prodajalne po bliž-njici proti domu. S seboj je nesel vrečo raznih živil. Ko je prišel na pol pota, je začel glasno kruljenje, pomešano s pasjim laježem. Kmet se je obrnil in pred seboj je zagledal divjega mer-jasca, ki ga je preganjal lovski pes. Prestrašen kmet je vrgel s sebe vrečo z živili in hotel sko-čiti za bližnje drevo. V tem hipu pa ga je merjasec že pdiral na tla in ubogi kmet bi gotovo bil ob življenju, če ne bi navalil na merjasca pes, ki ga je začel gristi v nogo. Merjasec se je obrnil, pes pa je zbežal. Nato je merjasec vnovič navalil na kmeta, a v tem hipu je prihitel neki lovec in z dvema streloma ubil merjasca ter tako rešil kmeta gotove smrti.

V pretepu ubit. V vasi Dežanovcu pri Da-ruvarju so se v neki gostilni stepli kmetje. Znan pretepač Dubrovac je potegnil nož in hudo ranil štiri osebe. Ko je navalil na naslednjega, na Dra-gotina Lopa, ga je ta prehitel in ga zabodel z nožem s tako silo, da je Dubrovac obležal mrtel. Ubijalca so zaprli.

drugi reči v skupni vrednosti 2700 din. Podobna tatvina je bila na sveti večer izvršena v gostilni Staneta Marenc na Dolenjski cesti, kjer je neznan tat ukradel več moškega in ženskega perila z mo-nogramom, nekaj obuvil in podobnega v skup-nem znesku nad 500 din. Opazili so tedaj v bližini nekega 25 letnega moškega, ki se je potikal okoli gostilne. — Nekaj vlomilcev je poskušal vlo-miti v krojaško delavnico Oroslava Slaparja na Smartinski cesti, kjer pa ni mogel odnesti ničesar, temveč je napravil na ključavnici le okoli 100 din škodo. — Tik pred božičem je bila v Prečni ulici 6 ukradena kuharici Nežki Španovi iz stanovanja okoli 400 din vredna zlata zapetna ženska ura. V Medvedovi ulici pa je bilo mesarju Francu Klunu ukradeno iz mesnice za 500 din mesa. — Mizar-skemu pomočniku Ivanu Grošlju je bila prav tako pred božičem ukradena iz delavnice mojstra Mi-heliča 280 din vredna kromasta ura. — Antonu Brumeu pa je bilo iz njegovega stanovanja Pod Konjušnico ukradone 2000 din gotovine. — V ka-varni »Zvezda« so ukradli trgovskemu pomočniku Viljemu Grobelšku na sveti večer 1500 din vredno črno suknjo. — Mlademu peku Damjanu Blatniku pa so iz gostilne Lasan na Vodnikovci cesti ukradli 400 din vredno sivo suknjo.

1 Pojdimo na silvestrovanje vsi k »Sestie«, kjer se bomo po domače zabavali. Igra znani Ma-lenškov »Trico«. Prvovrstna kuhinja — izborna vina. (1939/5)

Izšla je

PROZA OTONA ZUPANČIČA
(IV. zvezek Del Otona Zupančiča)
PRI AKADEMSKI ZALOŽBI, LJUBLJANA
Selenburgova 4 (Palača Croatia), dvorišče.

Gledališče

Drama. Petek, 30. dec. Zaprt. Sobota, 31. dec. ob 21: »Trideset sekund ljubezni«. Izven. Znižane cene. Nedelja, 1. jan. ob 15: »Pikica in Tonček«. Izven. Ob 20: »Pokojniki«. Znižane cene.

Opera. Petek, 30. dec.: »Glocondac«. Gostovanje gg. Vere Majdičeve. Red A. Sobota, 31. dec. ob 21: »Roxcy«. Izven. Znižane cene. Nedelja, 1. jan. ob 15: »Ero z onega sveta«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Frasquita«. Izven. Znižane cene.

50 odstotkov deviz je treba ponuditi Narodni banki

Dne 9. t. m. je sporočila Narodna banka pooblaščenim denarnim zavodom, da morajo izvozniki dati četrtino svojih izvoznih deviz na razpolago uvoznikom bombaža in volne. Nadalje so morali po tem odloku denarni zavodi dati eno tretjino takozvanih šalterskih deviz v iste vrste.

Dne 22. decembra pa je finančni minister izdal nov odlok, po katerem morajo izvozniki dati na razpolago teh 25% Narodni banki (poleg že prej obveznih 25%), ne pa denarnim zavodom za potrebe uvoznikov. Isto velja tudi za tretjino takozvanih šalterskih deviz, kakor smo že poročali dne 28. decembra. Sedaj je Narodna banka izdala posebno devizno okrožnico št. 103 z dne 27. decem-

bra 1938, v kateri navaja odlok finančnega ministra, nato pa pravi:

Poleg 25% izvoznih deviz, ki se imajo odstopiti Narodni banki po uradnem tečaju s premijo, morajo pooblaščenim zavodom istočasno ponuditi še 25% od istih deviz po posebej določenem tečaju, ki sedaj znaša 238 din za funt sterling.

Od vseh šalterskih deviz morajo pooblaščenim zavodom ponuditi Narodni banki eno tretjino po posebnem tečaju, ki znaša za sedaj 238 din za angleški funt, dve tretjini pa morejo prosto prodajati na domačih borzah.

Tako je razveljavljena devizna okrožnica št. 98 Narodne banke z dne 9. decembra.

Erke iz umetne snovi, ne iz svine. Iz nemških listov posnemamo, da je I. G. Farbenindustrie začela izdelovati posebno umetno snov, največ iz apna in premoga, iz katere se vlivajo erke, ki so bile doslej svinčene, oz. iz legure svineca, cina in antimona. Pravijo, da je prednost nove snovi v tem, da je veliko lažja in zato tudi lažje prenesljiva in je tako prenos zvezan z manjšimi stroški. Da je prišlo do izdelovanja te snovi, je pač pripisovati dejstvu, da se boče Nemčija znebiti velikih potreb za devize, ki so potrebne za nakup že omenjenih kovin, iz katerih so bile doslej vlivane erke. Končno pravijo, da za porabo novih erk ne bo potrebno dosti izpreminjati na dosedanjih stavilih strojih in ostalih tiskarskih tehničnih potrebščinah.

Borza

Dne 29. dec. 1929.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 237,20—238,80.

Nemški čeki so v Belgradu ostali neizpremenjeni, v Ljubljani so narasli na 14.2250—14.4250, v Zagrebu pa na 14.24—14.44.

Grški boni fo beležili v Zagrebu in Belgradu 36.65—37.35.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 5.721.615 dinarjev, v Belgradu 6.688.000 din. V efektilah je bilo v Belgradu prometa 579.000 din.

Ljubljana — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2401.06—2416.26
Berlin 100 mark	1769.03—1782.91
Bruselj 100 belg.	744.45—749.51
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	205.76—207.82
Newyork 100 dolarjev	3483.50—4419.82
Pariz 100 frankov	116.02—117.46
Praga 100 kron	151.14—152.24
Trst 100 lir	231.45—234.53

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.665, London 20.6575, Newyork 448, Bruselj 74.70, Milan 23.80, Amsterdam 240.85, Berlin 177.60, Stockholm 106.37, Oslo

Iz Legije koroških borcev

Glavni odbor Legije koroških borcev v Ljubljani opozarja vsakočar, ki bi po 15. januarju 1939 hotel vstopiti v našo organizacijo, da bo sprejel le pod pogojem, če bo plačal članarino (po din 12) za leto 1937, 1938 in 1939 ter enkratno pristopnino v znesku din 2.

To stališče smatramo za pravično glede na doseganje člane ki že več let opravljajo napram Legiji svojo člansko dolžnost.

Rejci malih živali

500 kg angorske volne potrebuje naša predilnica, ki se je letos prvič prav dobro uveljavila v javnosti s svojimi izdelki. Prav vsakomur je sedaj dana možnost, da si v okviru rejce angorskih kunccev zagotovi stalne dohodke z odprodajo volne, ki velja 300 do 400 din kilogram. Trije kuncji dajo letno 1 kg volne. Vsa pojasi dajo Zveza družtev rejcev malih živali, Ljubljana, Karunova 10.

Mednarodna razstava malih živali bo v Antwerpnu v času od 6. do 9. januarja 1939 v namestnosti za to prirejeni dvorani ogromnega obsega. Razstave se udeležijo skoraj vse države. Vožnja v Antwerpen in nazaj velja s potnim listom samo 1130 din. Belgijski rejci najljubše vabijo jugoslovanske rejce na obisk.

V. Vsedržavna Zvezna razstava malih živali bo v Leipzigu v dneih od 6. do 8. januarja 1939. Razstavni prostor meri 65.000 m² (malo več kot naš velesejem). Razstavljeno bo predvidoma 12 tisoč komadov perutnine, 11.000 komadov kunccev, dalje veliko število koz, ovac, psov, mačk in kanarčkov. Za posamezne panoge rejcev bodo razni kongresi, predavanja itd. Posebni vlak in popusti na železnica bodo omogočili poset te velike razstave vsem slojem naroda. Tudi jugoslovanski rejci so vabljivi. Vožnja s potnim listom vred tja in nazaj velja 750 din.

Rejce malih živali, januarja številka za leto 1939 ter glasilo Zveze družtev rejcev malih živali v Ljubljani, Karunova ulica 10, je izšla ter prinaša sledečo vsebino: V 6. šteletu. — Kužne bolezni naše perutnine. — Kako si vzgojimo kokoš jajčarico? — Mondenski golob. — Vzroci za rodovitnost. — Koliko časa se splača rediti kokoš jajčarico? — Reja kunccev. — Francoski srebrec. — Pri kanarčkih je pomlad. — Naše gospodinjice. — Koza Brina in njen rod. — Društveno delo. — Društvene vesti. — Drobšč. — Po tujem svetu. — Rejski striček. — Posvetovalnica. — Tržne cene. — Oglasi.

Društvo: Rmž. Trbovlje ima svoj redni občni zbor 1. jan. 1939, ob 9 popoldne v prostorih Ane na Vodah z običajnim dnevnim redom.

Društvo: Rmž. Vodicice ima svoj redni občni zbor 6. jan. 1939 ob 8 zjutraj v prostorih g. I. Kramarja z običajnim dnevnim redom.

5.4 milijona kg jaje je prodala letos Finska zadrudnim potom, kar je 96% vse produkcije.

103.85, Kopenhagen 92.25, Praga 15.17, Varšava 83.70, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Carigrad 3.90, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.11, Buenos Aires 101.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 98—99, agrarji 59—60, vojna škoda promptna 467—469, begluške obveznice 89—90, dalm. agrarji 88.59—89.30, 8% Blerovo posojilo 89—90, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—100, 7% stab. posojilo 96.50—97.50. — Delnice: Narodna banka 7.700—7.900, Trboveljska 180—190.

Zagreb. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 100—101 (100), agrarji 61—62.50, vojna škoda promptna 465—467 (465, 467.50), begluške obveznice 88.25—90, dalm. agrarji 88—89, 4% sev. agrarji 58—59, 8% Blerovo posojilo 96 denar, 7% Blerovo posojilo 89.50 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 96 denar, 7% stab. posojilo 97.50 denar. — Delnice: Priv. agrarna banka 222 denar, Trboveljska 180—183, Gutmann 40—46, Isia 50 blago, Osj. sladk. tov. 95—100, Osješka li-varna 175 denar, Jadranska plovlja 300 denar.

Belgrad. Drž. papirji: agrarji 59.25 denar, vojna škoda promptna 467.25—468 (467.50), begluške obveznice 89—89.08 (89.25), dalm. agrarji 88—88.50 (88.62), 4% sev. agrarji 57.50—58 (58), 8% Blerovo posojilo 96—96.50, 7% Blerovo posojilo 90—90.50. — Delnice: Narodna banka 7.800 blago, Priv. agrarna banka 223 (drobni komadi).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač. 150—161, srem. in slav. 159—161, ban. 158—160. — Koruza: bač. par. indj. in Vršač 103—105, bač. par. indj. in Vršač sušena 113—114. — Moka: bač. in ban. Og. 247.50—257.50, 2 227.50—237.50, 5 207.50—217.50, 6 187.50—197.50, 7 157.50—167.50, 7½ 122.50—127.50, 8 112.50—115, srem. in slav. Og. 242.50—252.50, 2 222.50—232.50, 5 202.50—212.50, 6 182.50—192.50, 7 152.50—162.50, 7½ 122.50—132.50, 8 112.50—115. — Fižol: bač. in srem. beli, brez vrče 287.50—292.50. Ostalo neizpremenjeno. Tendence čvrsta. Promet srednji.

Odličan uspeh operete »Pri treh mladenkah« na Vrhniki

Vrhnika, 29. decembra.

Na dan sv. Štefana je marljivo prosvetno društvo na Vrhniki uprizorilo v svojem novem domu za krstno predstavo opereto »Pri treh mladenkah«. Nič ne pretiravam, ako rečem, da je opereta čisto uspešna. Da je bil uspeh na tako visokem nivoju, ima največ zaslug marljivo, vestno članstvo, posebno pa še g. kaplan Studen ter večji režiser g. Marolt. Oba sta za svoje zasluge prejela od igralcev v znak hvalečnosti lepi darili.

Naj omenim igralce, ki so mi zelo imponirali zaradi svoje nepretirane igre in lepe barve glasu. Nepozaben mi bo ostal Franc Schubert (Sykita), kateri je s krasnim glasom ter dobro igro očaral vsi dvorano, pa tudi baron Schober (Rode) je bil s svojim lirskim tenorjem vestransko zadovoljiv. Schubertovi prijatelji — slikar (Hren), risar (Turk), operni pevec (Oblok), postar (Mrlak), sedlarski mojster (Brenčič ml.), so bili igralci kot pevsko zelo dobri. Kristjan Tschöll (Jurjevčič), kot strogi oče treh mladenk, in njegova soproga ga. Marija (Mrlakova), sta igrala zelo naravno brez kakih pretiravanj, le žal, da ni dobila ga. kako večjo pevsko vlogo, ker ima zelo prijeten glas, posebno v visokih legah. Vse tri mladenke (Gromova, Pirčeva, Rodetova), so bile na svojih mestih. Posebno pohvalo zasluži mladenka Hannerl (Rodetova), katere utegne postati odlična pevka. Demoiselle Lucia Grisi, pevka dvorne opere (Bratetova) je pokazala svoj igralski talent, samo izgovorjavo ima premalo jasno. Grof Schrantorff (Marolt), je bil vestransko zadovoljiv. Gospa Braumetzberger, — hišnica (Stržinarja), je podala vlogo zelo originalno: vloga ji je bila kot prirojena. Iz občinstva je privabil največ smeha Novotny (Fink), ki je v tej vlogi pokazal vse svoje igralske zmožnosti. Nastopili so še: ga. Weber (Gostiševa), služkinja (Gromova, Jerinova) ter pikolo Zane (Cukale). Kot pevci in obenem godbeniki so bili Mesec, Jerina, Markelj, Brenčič st., katerim je občinstvo navdušeno aplaudiralo. Smeš in aplavz se ni mogel polčiti, ko sta nastopila granadirja (Jerina, Opcka).

Levi delež na uspehu pa ima orkester pod vodstvom g. Boštjančiča, pod čigar taktirko je orkester odlično spremljal vsako pevsko točko.

Društvo s tako voljo in elanom do odra moram le čestitati in želeči, da se še naprej drži istih smernic in istih poti.

Društvo ponovi svojo uspešno opereto dne 8. januarja. Zato priporočam vsem, ki bi se radi razvedrili in nasmejali, naj si jo ogledajo in s tem podprejo gmočno stanje tega delavnega društva. Z. J.

Brdo pri Lukovici

Dramatični odsek Kat. prosvetnega društva ponovi na splošno željo na praznik sv. Treh kraljev, 6. januarja, ob 3 popoldne v dvorani na Brdu igro »Črna žena«.

Kontingenti za uvoz v Italijo

Iz Belgrada poročajo, da so pristojna italijanska oblastva že razdelila kontingente našega uvoza v Italijo za prvo polovico leta 1939.

Ti kontingenti so naslednji: konji 1.5 milij. lir, goveda 15, prašiči 1.0, živa perutnina 7.5, živa divjačina 0.1, zaklana perutnina 1.5, zaklana divjačina in druge specialitete 33.900 lir, ne pripravljeno goveje meso 1.0, pripravljeno meso 0.2, jaja 3.0, sveže ribe (tuni, sardine itd.) 1.0, slane ribe (sardine itd.) 0.5, pšenica 12.5, koruza 7.5, suhe češnje 0.3, suhe gobe 0.375, slanine in salo 0.5, tkanine iz konjske dlake za izdelavo vrec 12.500 lir, kovine in rude, ki vsebujejo kovine, razen železne rude 7.5 milij., kamenje za cement 2.5, premog 1.5, les: iglasto v hlodih 2.0, tesano iglasto dreve 8.0, rezan iglast les 18.0, bukov les (razen železniških pražov) 9.0, razno listnato dreve (breza, hrast, češnja, oreh, jablana) 12.75, les za imperij in kolonije 3.75, drva 1.0, oglje 1.0, stoli (plohi za stole) in parket, ki niso furnirani, 332.000 lir, grobo otesani drogovi 8400 lir, kalcijev cijanamid 1.2, metilalkohol 0.4, pirolignit iz kalcija 1.2, rastline za strojenje 79.400 lir, ekstrakti za strojenje 46.300 lir, ovnove in kozje kože 1.2, celuloza 2.0, rezervni kontingenti 4.0. Vsi kontingenti so navedeni v milij. lir, razen oni, ki so posebej navedeni v lirah.

Zveza trgovskih združenj

Maribor, 29. dec.

Danes dopoldne je bila v Mariboru redna seja glavnega odbora Zveze trgovskih združenj v Sloveniji, ki jo je vodil predsednik g. Stane Vidmar iz Ljubljane. Seje so se udeležili delegati vseh združenj. Po poročilu predsednika in ožjega odbora se je razvila daljša debata in so razpravljali predvsem o spremembi pravil Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v Kranju, po katerih more postati sedaj član te zadruge vsaka oseba in ne samo državni uslužbenec. Tudi načrt tečaja za strokovno izobrazbo potnikov je bil obvarovan. Posamezna združenja so vložila na zvezo več predlogov, ki so se danes obravnavali in na osnovi katerih je bilo sklenjeno: 1. Združenjem, odnosno zbornici kot drugi instanci naj se v bodočnosti da presoja o potrebi ustanavljanja novih podjetij, zlasti kadar gre za inozemce. 2. Zveza naj predloži v posebni spomenici vsa prečeta vprašanja našega gospodarstva vsem novo izvoljenim poslanem in senatorjem ter jih naprosi, da se zavzemajo za njih uspešno rešitev. 3. Pomočniki naj se obiskajo trgovskih nadležalnih šol v vseh krajih. 4. Uvede naj se od strani oblasti najstrožja akcija proti krošnjarstvu ter se naj v tem oziru izrabijo vsa zakonska določila. 5. Zveza naj brzojavno zahteva, da se uredba o velikih trgovskih hišah več ne podaljša, temveč da se te popolnoma ukinejo.

Strojne tovarne in livarne

Ljubljana, 29. dec. 1938.

Danes dopoldne je bila na okrajnem sodišču v Ljubljani soba št. 16 dražba nepremičnin in premičnin Strojnih tovarnih in livarn d. d., ki so bile skupno ocenjene po zadnjih podatkih na 13.074.168 din. Interes je bil velik za posamezne parcele. Ker pa je sodnik moral upoštevati program dražbe, ni bilo dražbe po posameznih parcelah, ampak po skupinah. Največja ponudnica je bila za ves kompleks: Javna skladišča, d. z. o. z., v Ljubljani, ki je izdala vose podjetje z nepremičninami in premičninami vred za 8.800.000 din.

Obtok bankovcev

Češkoslovaška narodna banka izkazuje od 15. do 23. decembra 1938 zmanjšanje obtoka bankovcev za 6.4 na 6.628 milij. kron ob istočasnem zmanjšanju posojil in povečanju naložb pri banki.

Francoska banka. Obtok bankovcev se je od 8. do 15. decembra zmanjšal za 765.5 na 108.013 milij. frankov.

Angleška banka je povečala obtok svojih bankovcev zaradi božičnih potreb v plačilnem prometu za 7.7 na 503.04 milij. funtov sterlingov od 15. do 22. decembra 1938.

Holandska banka. Od 12. do 19. decembra t. l. se je obtok bankovcev zmanjšal za 9.2 na 978.44 milij. goldinarjev.

KULTURNI OBZORNIK

Tri hrvatske knjige iz družboslovja

Dr. Juraj Ščetinec: Nacionalni socializam. (Zagreb, 112 str.)

Dr. J. Ščetinec, profesor Ekonomsko-komercialne visoke šole v Zagrebu, je izdal pod zgornjim naslovom knjigo, ki je idejno nadaljevanje njegovih študij v sodobnih socialnih gibanjih: »O demokratizaciji delovnega razmerja«, »O socialni organizaciji fašizma« in o »korporativni ureditvi države«.

V tej najnovejši knjigi navaja pisatelj v uvodu vse momente, ki so pripeljali nacionalno-socialistično gibanje do osvojitve oblasti v Nemčiji. Potem se v I. delu obširno in kritično bavi z vodilnimi idejami in temeljnimi načeli razizma in »socializma« ter z načelom voditeljstva (Führertum). V II. delu pa daje sistematično razlago dosedanjega socialnega in družabnega dela v novi Nemčiji, kjer se vse vrši v duhu temeljnih idej, nacionalnega socializma in pod vodstvom politične stranke. Izčrpno je podana družabno-gospodarska ureditve stanov za prehrano, obrtniškega stanu in gospodarstva, potem socialno-politična in vzgojna organizacija (»Arbeitsfront«, »Kraft durch Freude«, »Arbeitsdienst«) in delovne in življenjske razmere delavcev. Pisatelj se je trudil, da bi objektivno ocenil vrednost posameznih organizacij, ustanov in prizadevanj. Na koncu pa je podan kritični pregled na celotno ideologijo, organizacijo in prizadevanja nacionalnega socializma in njegov položaj med sodobnimi družabnimi gibanji.

Ker ima nacionalni socializem s svojo miselnostjo in poletom močan vpliv na duhove tudi zunaj nemških meja, bo ta objektivna in aktualna ščetinecova studija prav prišla vsakemu izobražencu, ki se hoče orientirati med sodobnimi družabnimi gibanji. —iž.

Dr. Juraj Ščetinec: Korporativizam i demokracija. (Zagreb, 112 str.)

S to knjigo je dovršil prof. Ščetinec niz svojih študij o korporativizmu in o organizaciji korporativizma, kakor so ga ostvarile različne države.

V svojih dosedanjih publikacijah (»Korporativna ureditve države z ozirom na novo avstrijsko ustavo« in drugod) je dal kritično oceno korporativnih sistemov v državah z avtoritarnim režimom. V pričujoči knjigi pa se bavi z ostvaritvijo korporativne organizacije v demokratskih državah: v Švici, Holandiji, Belgiji in Franciji, na koncu pa daje temeljito sliko stanovske družabne ureditve na Portugalskem, ki se od avtoritarnega režima nagiba k demokratskemu. Dalje razlaga pisatelj razna mnenja o korporativni ureditvi družbe, kakor si jo zamišljajo različne idejne struje in družabna gibanja, ki hočejo stanovsko ureditve v demokratskem duhu, in njihove konkretne programe, zlasti programe: krščansko-socialne smeri, socialistično-sindikalistične in nekatere političnih demokratskih strank. Na koncu razpravlja o temeljnih problemih korporativizma ter prihaja do sklepa, da je mogoče ostvariti korporativno ureditve družbe tudi v okviru demokratskega političnega režima; s tem ne bi bila prav nič prizadeta temeljna načela demokracije, le toliko bi moral korporativni sistem korigirati demokratski režim, da zadnji ne bi bil izdelan na individualni, marveč na socialni podlagi. —iž.

Obitelj u današnjem društvu. Izdao Hrvatski Socijalni Tjedan. (Zagreb, 1938, str. 256.)

Zborovanja II. Hrvatskega Soc. Teda v Zagrebu so bila posvećena družini. Ta tema je vedno aktualna in važna, zato bo vsakega zanimalo tudi poročilo o teh zborovanjih, kjer so z vseh strani temeljito obdelana vprašanja, ki se tičejo družine. V treh nagovorih so hrvatski škofje (dr. Stepinac, dr. Njarađi in msgr. Pušić) obdelali vprašanje družine z npravnega in verskega stališča. Razen tega vsebuje knjiga dvanajst predavanj in govorov, kjer so najboljši hrvatski strokovnjaki, filozofi, sociologi in gospodarstveniki obravnavali razmerje družine do družbe, države, potomstva, vzgoje, šole, Kat. akcije, sodobne zakonodaje in družinske dediščine. Prav tako tehtne so tudi ankete in konference, kjer so izbrani predavatelji in kulturni delavci razpravljali o kmečki, delavski in meščanski družini, o npravnem in pravno-gospodarskem varstvu družine, o razmerju družine do prosvetnih ustanov in o zdravju in družini. Vse to gradivo je zbrano v lepo opremljeni knjigi, ki ima poleg tega tudi kroniko, resolucije in popis udeležencev II. H. S. T., zato bo nudila mnogo snovi za predavanja in pridige, pa tudi društvenim knjižnicam jo priporočamo, da se z njeno vsebino okoristi čim več družin, katerim je v prvi vrsti namenjena. (Knjiga velja broš. 50 din. v platno vezana 65 din in se naroča pri H. S. T., Kaptol 31, Zagreb.) —iž.

Prva jugoslovanska knjiga v danščini. V Koppenhagu je izšel prevod Vojnovičeve drame »Dubrovniška trilogija«, ki je obenem tudi prva knjiga iz jugoslovanskih jezikov v danščini. Le počasi prodiramo v širni svet.

Almanah hrvatskih pisateljev je začel izhajati v Zagrebu kot glasilo Društva hrvatskih pisateljev.

Urejujejo ga Božena Begovičeva, Zdenka Jušič-Seunikova in Vjera Luketičeva. Izhajal bo četritletno.

Razstava »Buditelji in verujoči« v praškem narodnem muzeju. Po teh zadnjih dogodkih je zdaj uprava Narodnega muzeja odprla razstavo pod naslovom »Buditelji in verujoči«, s katero naj dvigne duha sodobnih Čehov s spominom na največje češke moze v zgodovini. Razstava se začne za rokopolom Kosmove kronike iz 14. stol., o kateri pravi podpis, da je navdahnjena s toplim narodnim duhom. Nato sledi latinski gradual, v katerem je zabeležena pesem o svetem Vavlacu. Preko Dalimilove kronike in življenjepisa Karla IV. prihajamo k husitski dobi in pesmi »Kdo so božji bojevnik?« In potem sledi doba za dobo, vsi pomembnejši narodni buditelji in njihove knjige so predstavljane na tej razstavi, preko Komenskega, Balbina do Dobrovškega, Macha, Erben, Havlička do Masaryka. Tu so Kraljevski in Zelenogorski rokopiši ter rokopiši važnih čeških osebnosti iz ječe pred dnev narodnega osvobodjenja pred dvajsetimi leti. Razstava ima namen, pokazati razvoj češke kulture ter češke samozvesti in rodne ga ponosa, ki naj dviga duha tudi v sedanjih tragičnih dobi.

Muzej ukrajinske ljudske umetnosti v Kijevu. V Kijevu v Sovjetski Rusiji so odprli slavnostno državni muzej ukrajinske ljudske umetnosti. V njem je predstavljen ves razvoj narodne umetnosti od 18. stol. do naših dni. Zlasti bogata je oddelek predvojne umetnosti s slikami Tarasa Ševčenka itd. Tudi medvojna in povojna umetnost je našla v njem mesta. Bogata je sočasna ljudska umetnostna tvorba (keramika, lesorezi itd.). Ta muzej je morda poslednji političnih dogodkov.

V zbirki »Naša knjiga« je izšla zbirka novel Crnogorca Trifuna Djukića z naslovom »Stari vidice«.

»Democra-City«

V Newyorku bo leta 1939 največja in najdražja razstava, kar jih je kdaj bilo na svetu
Gradbeni stroški presegajo 11 milijard dolarjev — naš enoletni proračun

Največja znamenitost bo »Democra-City« — mesto bodočnosti

V temeljih razstave bodo vzdignjena »znamenja našega časa« za človeštvo leta 1939 in človeštvo leta 6939

New York in z njim vsa Amerika z veliko vne-
mo in vso samozavestjo naše civilizirane dobe pri-
pravlja svetovno razstavo, ki se bo odprla vsem
prebivalcem zemlje dne 30. aprila 1939. Odprl jo
bo nekdanji ravnatelj velikega hotela »Waldorf-
Astoria« Grower Whalem, ki pravi o njej, da bo
to »največja in najdražja razstava vseh časov«. —
V rešnici so pripravile ogromne in stroški tako ve-
likanski, da bodo Whalenove besede kar resnič-
ne. Prireditelji za prvo leto pričakujejo 60 mili-
onov obiskovalcev, samo iz Evrope 1 milijon.
Pričakujejo pa tudi, da se jih bo vsaj kakih 100.000
poslužilo vizuma razstave samo zato, da bi se jim
na ta način posrečilo vseliti se v Ameriko in iz-
igrati tozadevne prepovedi. Razstavni prostor je
velik več kvadratnih kilometrov, stroški znašajo
četrt milijarde dolarjev (kar je blizu 11 milijard
250 milijonov dolarjev ali ves proračun naše dr-
žave za eno leto.) Samo palača za upravo razstave
je stala 930.000 dolarjev (nad 41 milijonov dinar-
jev), čeprav ja bodo l. 1941 spet podrli. Razstava
bo imela za prehrano obiskovalcev 80 velikanskih
restavracij, ki bodo lahko pogostile tudi vsaka nad
1000 ljudi, poleg tega bo še 18 restavracij posa-
meznih narodnosti. Vse restavracije bodo hkrati
mogle postreči 43.200 gostom. Lastniki okrepče-
valnic in majhnih kuhinj po razstavi so že na-
ročili 187 vagonov klobas. Na razstavišču bo tudi
10 majhnih bolnišnic z rentgenskim laboratorijem,
ki se bo dal prevažati sem in tja, da bodo zdrav-
niki lahko takoj strokovnjaško pomagali, če si kdo
od obiskovalcev v silni gneči zlomi kosti, ali iz-
vije kak sklep. Podzemeljska železnica je že zgra-
dila 3 nove proge, ki bodo iz pod zemlje bruhale
na razstavni prostor vsak trenutek nove množice.
Okrog več 100 novih avtobusov vozi na razsta-
višče, na razstavi sami pa bo obratovalo 100 ve-
likanskih avtobusov, nalašč zato zgrajenih, ki bodo
imeli svoj vozni red.

Središče razstave je že skoro dograjeno. Ka-
kor je našim bralcem morda še znano, ga tvori
210 m visok, trostranski stolp iz jekla, ki se bo v
jeziku razstave imenoval »Trylon«. Stolp je po-
stavil ob velikansko kroglo, ki ima v premeru
70 m in se imenuje »Perisfera«. Obiskovalci raz-
stave bodo imeli popoln utis, kakor da ta ogrom-
na krogla plava nad nekim jezerom. Krogla — pe-
risfera — etoji namreč na tankih podstavkih, ki
so na zunanji strani prevlečeni z zrcali in jih po-
leg tega skrivajo še vodometa, ki brizgajo vodo iz
umetnega jezera. Ponoči bodo jezero in kroglo
razsvetljevali z lučjo različnih barv. V krogli, v
katero se bo prišlo po nekem mostu iz zraven eta-
ječega stolpa, bo glavno čudo razstave: nazorna
elika »jutrisnjega sveta«. Prireditelji razstave na-
reč hočejo v notranjosti te krogle pokazati, kako
daleč se more z današnjo znanostjo in tehniko iz-
boljšati in preoblikovati življenje. V »perisferi«
bo model bodočega mesta z velikimi stanovanjskimi
predeli in edinim nebotičnikom s 100 nadstropji,
v katerem so nastanjene vse oblasti, ki vodijo in
urejajo življenje v tem mestu. Razstava sama to
mesto imenuje »Democra-City« (beseda je sestav-
ljena iz »democracy« in »city«).

Pa notranjosti krogle, nekako v sredi, teče
velikanski hodnik, kakor nekak ekvator. S tega

hodnika se na dnu krogle vidi to mesto bodočno-
sti. Hodniki so nameščeni v taki višini in mesto je
izdelano v takem razmerju, da bo razgled dajal
vtis, kakor bi človek stal kakih 2000 m nad me-
stom. Hodnik se počasi vrti po notranjosti krogle
in tako obiskovalcu omogoča, da pregleda vse me-
sto pod njim. V posebnem poslopju, kjer se bo
obiskovalcu zdela, da stoji pod zvezdnatim nebom,
nekje v tropskih krajih, bo mogel videti odhod
stratosferskih ladij, na drugem mestu zopet naj-
popolnejše stroje, ki brez sleherne človeške pomo-
či izdelujejo nešteto predmetov za vsakdanjo ra-
bo. »Democra-City« je razdeljeno na 14 okrajev,
ki se cepijo na »središča«. Ta razdelitev bo obisko-
valcu omogočala, da si bo mogel s čim manjšim
naporom ogledati okraj, ki ga najbolj zanima.
Vsak okraj bo imel svojo posebno barvo, pa barvi
se bodo ločila tudi pota in ceste od poslopj, da
bo že po barvi mogoče spoznati, kakšne naprave
tam leže. Ponoči bodo raznobarvne luči to pisa-
nost še bolj povdajale.

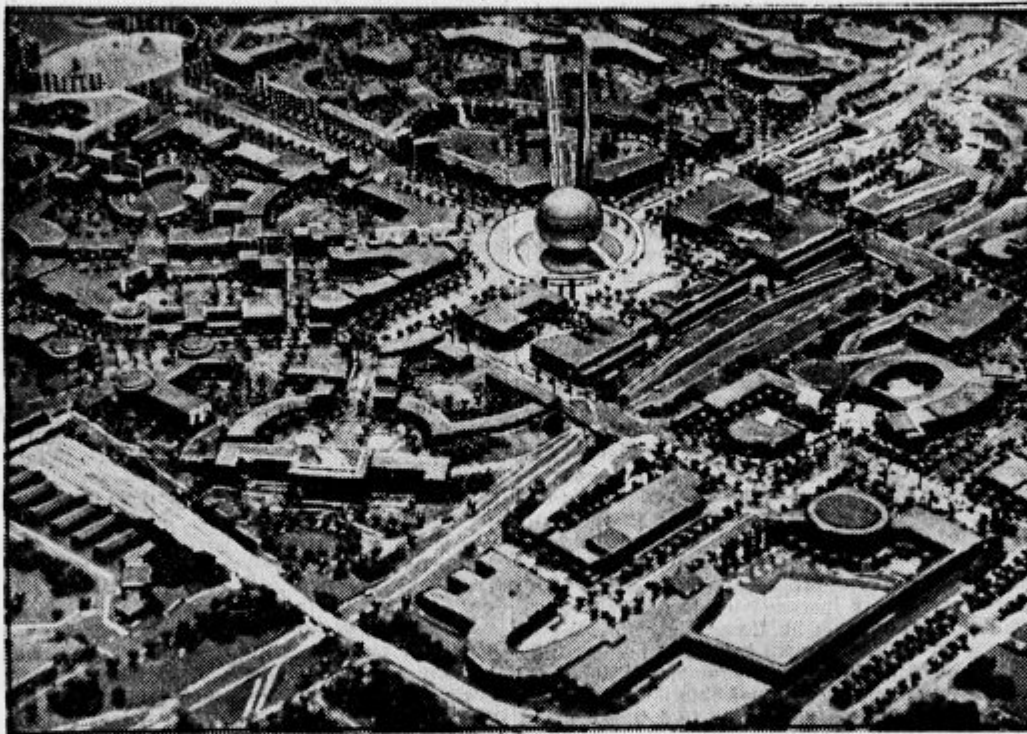
Nekje v daljavi bo videti majhna skupina štiri-
rih: štiri evobode — evoboda tiska, evoboda vere,
združevanja in govora. Ob koncu razgleda je
majhno jezero, ki se ponoči spremeni v vulkansko
jezero. Med razsvetljenimi vodometa bruhajo v
ozračje snopi gorečega plina, ki jih čakajo močni
curki vode, ki bruhajo nekje od spodaj.

Ob pričetku razstave bo višek slovesnosti v
zazidavanju »znamenja časa«, ki bodo skrbno po-
vita v močne pločevinaste zaboje in vzdignana v te-
melje razstave. En tak zaboj bo namenjen za člo-
veštvo l. 1939, drugi pa za človeštvo po pettisoč
letih, torej l. 6939 — prej zabojev ne bo dovo-
ljeno odpreti, tudi če bi se našli in če bodo na-
slednji rodovi mogli toliko krotiti radovednost, da
bodo ubogali. Prvi zaboj bo obsegal zbirko naj-
dražjih in najboljših parfumov in kozmetičnih sred-
stev, ki se jih civiliziranejši del današnjega člo-
veštva poslužuje. Vsebinsko drugega zaboja, ki se bo
smel odpreti šele l. 6939, so določali arheologi in
so vanj nabrali vse najglavnejše predmete, ki bi
mogli čez pet tisoč let služiti za poznavanje da-

našnjega življenja in današnje kulture. V času raz-
stave bodo obiskovalci ta »znamenje našega časa«
mogli videti v dnu temeljev skozi poseben peris-
kop iz »perisfere«. Ob koncu razstave bodo pe-
riskop in cev odstranili, odprtino pa zamašili in
zazidali s smolo in cementom. Prireditelji razstave
bodo nato vsem knjižnicam po svetu razposlali
majhne knjižnice v več jezikih z zemljevidi otoka
Long Island in natančnimi navodili in označbo
kraja, kjer so ta »znamenja našega časa« vzdignana,
da jih bodo naši potomci čez pet tisoč let mogli
najti. Od tolikih knjižnic po svetu se bo kakšna že
ohranila, naj pride vmes karkoli in tako bo bodo-
čemu človeštvu ohranjeno mesto, kjer počivajo
dokumenti naše dobe.

Seveda je bilo pri teh zabojih treba zelo var-
čevati s prostorom, zato so opis današnjega živ-
ljenja na svetu stisnili na 350 m dolg mikrofilm,
na katerem je 10 milijonov besed, večinoma v an-
gelskem jeziku. V zaboju je tudi več časopisov,
nekaj 100 strani iz »Encyclopædia Britannica«, mo-
dri album, cenik velike trgovske trgovke s slikami
blaga, več znamenitih knjig, nekaj umetniških
elk, poleg tega pa še 100 predmetov iz vsak-
danjega življenja: rakete za tenis, krtača za zobe,
doza za puder, pipa za tobak in drobnarija, ki so
jo dobili v žepih 40 ob zapiranju zabojev slučajno
odbranih ljudi. Poleg tega je še nekaj električnih
aparatur, nekaj bankovcev in drobiža. Če bodo
arheologi l. 6939 ta zaboj res našli bodo o našem
življenju gotovo več vedeli, kakor pa mi o življe-
nju naših prednikov pred pettisoč leti.

Med »znamenja našega časa« so uvrstili tudi
opis razstave in odstavek iz Whalenovega govora,
v katerem se takole izraža o vplivu razstave: Na-
slednje leto bodo ženske povsod nosile obleke te
svetovne razstave, moški bodo nosili kravate sve-
tovne razstave in uporabljali vžigalice svetovne
razstave; zavojni papir bo imel vzorce svetovne
razstave, avtomobili bodo imeli motive svetovne
razstave in na stotine drugih stvari bo milijone
ljudi nevezdržno privlačevalo v tok najdražje in
največje svetovne razstave.

Načrt svetovne razstave v Newyorku leta 1939

Božič v Londonu

Kakor je bil London letos v poletju ves pod
vplivom grozečih se nevarnosti, tako se je sedaj
odahnil in zlasti pred božičem je bilo vespovsed
videti da se mu je vrnilo nekdanje veselje. Za-
skrbjenost je morda še ostala v nekih visokih po-
litičnih krogih, toda ulica za njo ne ve več. Le-
tošnji božič v Londonu je bil že oni stari božič, poln
veselja in brezskrbnosti. O katoliškem praznovanju
božiča — v javnosti — sicer ne moremo govoriti,
ker je tu pač drugačna tradicija, toda v smislu uko-
reninjenih moralnih načel in tenkovestne tradicije,
ki odklanja in obsoja vsako poniževanje teh lepih
dni, ima tudi angleški božič svoj čar za staro in
mlado.

Zadnje dneve pred božičem so vlaki iz provin-
ce dan na dan dovažali v to milijonsko mravljino
na tisoče trdnih družinskih očetov in skrbno za-
vitih mater, ki bi jim bilo pod čast, če bi si da-
rove za božično drevesce in božično mizo nabavili
kjer drugod kakor baš v glavnem mestu Anglije. V
poletju, ko je bilo vse, na deželi in v mestu, pod
vplivom mobilizacij, bi si takega navala ne bilo mo-
goče misliti. Reči pa je treba, da so se tudi trgo-
vine za ta naval dobro pripravile. Vsaka večja trgovska

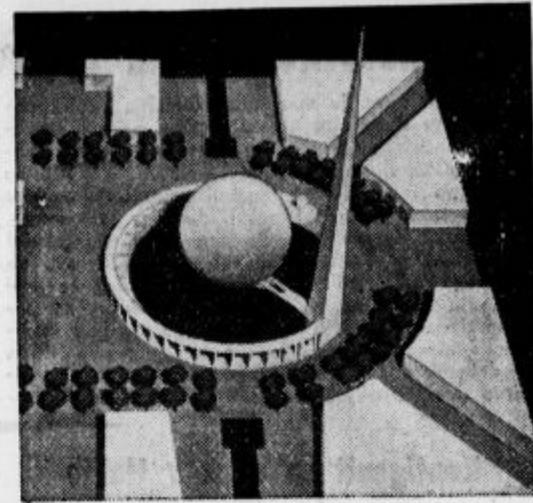
hiša je imela svojega »božička«, sicer poganeka na-
vada, ki nima nobene vsebinske zveze z verskim
božičem, pa je vendar mladini priljubljena prilika
za nedolžno otroško veselje, kar je v pomanjkanju
verskih navad gotovo bolj kot ulica, kina ali kake
druge neukusnosti. Ta »božiček«, navadno kak igra-
lec, pozna otroško dušo in ve, kje jih čevlji žuli.
Obdan je od tropa otrok in tako z dobrodušnim
smehljajem na licu hodi po razstavnih dvorinah tr-
govine po vseh nadstropjih. Otroci, ki so prišli e-
starši v trgovino, ga kličejo k sebi in mu na uho
šepetajo svoje želje... »gugalnega komička, z rde-
čim sedlom... punčko, takooo velikooo... med-
veda, kosmatega...« »Božiček« si zapisuje njihove
želje, potem pa odide s svojim epremstvom v no-
tranje prostore trgovine, da izbere, kar mu je bilo
naročeno... In na sveti večer so bili pod božič-
nim drevescem darovi, natančno tako, kakor so na-
ročili otroci.

Zemljevid k sedanjim bojem v Španiji

GAŠENJE POŽARA V ZIMSKEM MRAZU.

Pri gašenju požara, ki je izbruhnil v »Domu invalidov« v Parizu, je bil tak mrz, da so vse cevi
zmrzle. Ko so gasilci opravili svoje delo, jih niso mogli več poviti, ampak so jih morali odnesti
na ramah, kakor kake blode.

Trikotni obelisk in krogla, v kateri bo »Democra-
city«

V novembru je bilo na Japonskem 600 potresov

V novembru je bilo na Japonskem 600 po-
tresov, kar je tudi rekord svoje vrste. K sreči so
bili potresi večinoma manjši in so le nekateri
povzročili večjo škodo.

Japonski učenjaki so ob tej priliki ponovno
ugotovili veliko zveznost med potresi in sončnimi
pegami. Tega vprašanja morda nikjer drugod tako
podrobno in pogosto ne proučujejo, kakor baš na
Japonskem, kjer ne mine leto brez večjih po-
tresov. Ne da bi se jim posrečilo dognati, v čem
bi prav za prav bila ta zveznost, so vendar pri
opazovanjih prišli na to, da so najhujši potresi
nastopali takrat, ko so sončne pege dosegle svoj
maksimum ali pa so se mu bližale. Po neki novi
teoriji so veliki deževni nalivi, ki so ob naj-
močnejših sončnih pegah nastopili po vsem svetu,
tudi eden izmed vzrokov za močnejše potrese.
Druga teorija pa pravi, da se luna na vsakih
devet let nekoliko oddalji od svoje redne poti,
kar povzroči najhujšo nepravilnost v zemeljski osi.
Znanstveniki domnevajo, da ta nepravilnost ze-
meljske osi povzroča neko napetost v zemeljski
notranjosti, zaradi česar tudi površje izgubi svojo
navadno trdnost in posledica tega je — potres.

Duhovniški naraščaj v monakovski nadškofiji

Najnovejša poročila kažejo, da ima monakov-
ska nadškofija zelo močan duhovniški naraščaj.
V semenišču v Freisingu je 257 bogoslovcev —
toliko jih ni bilo še nobeno leto, odkar semenišče
obstoja. L. 1939 bo 54 novomašnikov, naslednje
leto jih pričakujejo tudi okrog 50. Te številke do-
kazujejo, da se abiturienti z velikim idealizmom
posvečajo temu stanu, od katerega si prav gotovo
ne morejo obetati nikakih svetnih ugodnosti.

QUEEN ELISABETH V SLAVNOSTNI OBLEKI

Angleška kraljica Elizabeta v dragocenem herme-
linovem kožuhu pred vstopom v gledališče »Pa-
last« v Londonu k slavnostni predstavi, ki je bila
prirejena v proslavo rojstnega dne vojvode kent-
skega.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite
jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-
Josef« grenčice.

Zemljevid k strašni železniški nesreči, ki se je
prav na sveto noč zgodila v Romuniji na enotini
progi med postajama Frecatei in Tulcea, 35 km
od Galaca. Več o strahotah te nesreče smo po-
ročali včeraj na tem mestu.

Božičnica na najsevernejši točki Prekmurja

Daleč smo oddaljeni od zvez, šola ob sami meji. Blizu se božič, praznik miru in veselja. Kraji pa revni, da se človeku smili uboga deca, ki mora hoditi po uro in več v šolo. Upraviteljstvo ljudske šole v Kramarovicah pa si je tudi letos nadelo nalogo, obdarovati vse šolske otroke z obleko, obutvijo, perilom in drugimi potrebščinami. Na dan 23. decembra se je zbrala šolska mladina in učiteljstvo obsejne postojanke k božični slavnosti. Pod bogato okrašenim božičnim drevesom so ležala darila. Po nagovoru šolskega upravitelja so učenci zapeli večno lepo »Sveta noč«. Nato je sledila obdaritev. Zarečih lic so prihajali šolski otroci k božičnemu drevesu in sprejemali iz rok učiteljstva bogata darila. Obdarovanih je bilo 118 otrok, kolikor jih je na šoli. K božičnici so prispevali: kralj, banska uprava, družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Mariborska tekstilna tovarna Hutter in drug, Docktor in drug,

Vrtnarski tečaj v Celju

Znano je, da je Celje eno najdražjih mest glede življenjskih potrebščin. Samo po trgu pogledimo in videli bomo, da je povrtina v poletnih in jesenskih mesecih v ceni na višku, kaj še, če pogledamo na trg v zimskih mesecih. Delavski in srednji sloji si le s težavo privoščijo zelenjavo.

Celjska okolica glede na pridelovanje zelenjave daleč zaostaja za ostalimi kraji v Sloveniji. Kmetovalci se pečajo z vsemi ostalimi panogami kmetijstva, delajo od ranega jutra do poznega večera, ne da bi mogli to delo in pridelke koristno in dobro vnovčiti na bližnjem celjskem trgu. V zimskih mesecih celo uvažamo na celjski trg povrtino iz južnih krajev, ker je pomanjkanje občutno.

Ali bi ne bilo dobro, da bi posvetili okoličani več skrbj vrtnarstvu? Za producenta bi bil to prvi dohodek in bi trajal lahko skozi vse poletje in vso zimo, konzument pa bi prišel pri cenejšem nakupu na svoj račun. Prav lahko bi razen tujkoprometnega Celja zalagali bližnja kopališča s ceneno povrtino in nudili tujskemu prometu to, kar so kot kmetovalci dolžni doprinesiti.

Včeraj smo čitali na glasnih deskah mestnega poglavarstva razglas, da bo v Celju dne 3. in 4. februarja 1939 vrtnarski tečaj v telovadnici okoliške osnovne šole. Zvedeli smo tudi, da bosta predavatelja priznana strokovnjaka g. Kafol Franjo, banovinski referent za sadjarstvo, in g. Lap Anton, ravnatelj mestnih nasadov v Ljubljani. Že imeni jamčita, da bo tečaj imel prvotnost predavateljev. Tudi mi se pridružujemo temu vabilu in vabimo vse, ki žele spoznati način rentabilnega in umnega vrtnarstva, da se tega predavanja udeležijo. Omenimo naj, da je tudi za ljubitelje cvetlic poskrbljeno in da bodo prišli pri predavanjih na svoj račun.

Pridite, ne zamudite prilike!

Pragersko

Iz Belgrade je prispela vest, da je tukajšnji šef železniške postaje g. višji kontrolor Sedaj Franc premeščen v Ljubljano gl. kol. v istem svojstvu za šefa postaje. G. Sedej je služboval na tukajšnji postaji štiri leta, in ko odhaja na novo službeno mesto, mu želimo vse najboljše. K imenovanju čestitamo!

Iz Julijske krajine

Tržaška univerza. Ko je bil 18. septembra načelnik naše vlade v Trstu, je v svojem znamenitem govoru tudi poudaril, da dobi tržaško mesto popolno visoko šolo. Zadnje sredo, 14. dec. je je v rimskem senatu govoril bivši tržaški župan senator Pitacco. Njegov govor je bil v celoti posvečen vprašanju tržaškega vseučilišča. V prvih stavkih je izrazil globoko hvaležnost Tržčanom Mussoliniju, ki jim je slovesno obljubil, da se bo njihov dvostoletni sen uresničil. V nadaljnjih izjavah pa se je pa bavil s podrobno zgodovino bojev, ki so jih bili Italijani v bivši Avstriji že od leta 1774, da bi si priborili v Trstu ta najvišji študijski zavod. V precej črnih barvah je slikal zapostavljanje in krivice, ki so jih morali pretrpeti avstrijski Italijani, katerim so bile nasprotne avstrijske vlade in avstrijske narodnosti. Živo je opisal borbe, ki so jih imeli italijanski akademiki ponovno v Gradcu, na Dunaju, v Inomestu in drugod za svojo univerzo. Zlasti zanimiva sta pa dva dogodka, ki ju je navedel tržaški senator: Bilo je l. 1909. Avstrijski ministrski predsednik je podal značilno in nenavadno izjavo, da imamo mi Italijani z ozirom na našo izredno visoko kulturo, pravico, da se naša zahteva glede univerze izpolni. Slutili smo, da se je ta izjava rodila pod zunanepolitičnim pritiskom. Kakor je razvidno iz Giolittijevih spominov, naša domneva ni bila brez podlage. Tittoni (takratni ital. zunanji minister) je ob priliki aneksije Bosne in Hercegovine dobil od svojega avstrijskega tovariša

drogerija Pečar, Zlatorog, Mirim, vsi iz Maribora, Bata Borovo, Schicht in komp. iz Osjeka, Kolinska tovarna v Ljubljani, Francka sinovi v Zagrebu, domači krajevni šolski odbor ter domači trgovci in obrtniki gg. Stern, Buchmann Andrej in Knaus Janez. Vsem tem izrekamo javno zahvalo s prošnjo, da nam ostanejo tudi v bodoče naklonjeni. S tem plemenitim delom si je postavilo šolsko upraviteljstvo najlepši spomenik v otroških srcih, kakor tudi pri starših, ki so po večini revni mali posestniki.

S takim delom bo stala naša meja trdno v naših rokah in bodo izginili kmalu vsi tuji vplivi. Samo tako bo ostal narod v mešanih krajih trden v svoji veri in narodnosti. Po obdaritvi se je v imenu vseh učencev zahvalil v slovenskem jeziku učenka VII. razreda Maitz Angela, želela učiteljstvu vesele praznike in srečo v novem letu.

Rečica ob Savinji

Vozne ugodnosti za splavarje. Na skupno prošnjo županov gornjegrajskega okraja in na posredovanje našega ministra dr. Kreka je odobrilo prometno ministrstvo vozno ugodnost za splavarje, ki

stanujejo v območju našega okraja, za leto 1939 in eicer pod enakimi pogoji kakor preteklo leto. Upravičeni splavarji se naj čimprej zglašajo pri svojih občinah, ki bodo sestavile seznam ter predložile nove splavarske legitimacije, ki stanejo samo en dinar, na pristojno mesto v potrditev. Obljuba, ki sta jo na shodih izrekli Steblovnik in Kotnik, se je izpolnila prej, kakor je bila to naveda v prejšnjih letih, ko so splavarji dobivali legitimacije šele v sredini, odnosno proti koncu leta, ko jih niso več mogli izkoristiti.

Laško

Loterija prelošana. G. »Zrebe« je na silvestrovo nujno zadržan, zato smo bili primorani loterijsko žrebanje preložiti. V soglasju z g. »Zrebe« smo se končno odločili, da bo žrebanje 19. februarja 1939 ob 3 popoldne. Vsi ostali pogoji ostanejo isti. S tem je dana možnost, da si še nabavijo srečke, ki jih je še malenkost v zalogi, tudi tisti, ki so prepozno zvedeli za našo loterijo. Naj kar pišejo ponje na »Loterijski odbor — Laško« in jih dobe, dokler bo zaloga še trajala. Vsem prijateljem šlrom Slovenije želi g. »Zrebe« blagoslovljeno novo leto!

Na Novega leta Jan priredi FO s sodelovanjem DK ob 3 popoldne v nadzupniški dvorani slavnostno akademijo za 20 letnico obstoja Jugoslavije. Prijatelji naše mladine vabljani! Slavnostno besedo govori g. nar. poslanec prof. Bitenc.

Sport

Svetovni rekordi v hitrostnem drsanju

Začetek zimske sezone 1938-39 pozna kot veljavne naslednje svetovne rekorde v hitrostnem drsanju (tabela je službena in priznana od mednarodne drsalne zveze):

500 m: Egnestangen (Norveška), 41,8, dne 5. II. 1938;
1000 m: Thumberg (Finska), 1,28,4, dne 11. januarja 1930;
1500 m: Staaksrud (Norveška), 2,14,9, dne 31. I. 1937;
3000 m: Ballangrud (Norveška), 4,49,6, dne 29. I. 1935;
5000 m: Ballangrud (Norveška), 8,17,2, dne 8. I. 1936;
10.000 m: Ballangrud (Norveška), 17, 14, 4, dne 6. II. 1938.

Kakor vidimo, ima največ obstoječih rekordov Ballangrud, najstarejši še veljavni pa je Thunbergov rekord na 1000 m (11. I. 1930). Vsi svetovni rekordi v hitrostnem drsanju (razen Thunbergovega) so tedaj v »nogah« Norvežanov. Med ženskimi svetovnimi rekordi najdemo samo

eno ime: Laila Schou Nielsen, ime, ki je tudi v smučarskem svetu močno znano, saj je imenitna Norvežanka zmagala tudi na olimpijskih smučskih tekmah, ki so bile leta 1936 v Garmisch-Partenkirchenu.

Takale je službena lestvica ženskih svetovnih rekordov v hitrostnem drsanju (primerjajte z moškimi rezultati), katere ima Laila Schou Nielsen:
500 m: 46,4, dne 30. I. 1937;
1000 m: 1,38,8, dne 31. I. 1937;
1500 m: 2,38,1, dne 23. I. 1937;
3000 m: 5,29,6, dne 30. I. 1937;
5000 m: 9,28,3, dne 31. I. 1937.

Laila Schou Nielsen je postavila vse svetovne rekorde v dobrem tednu januarja meseca I. 1937. Kakor vidimo, je hitrostno drsanje absolutna domena izbornih Norvežanov. Nobenega dvoma ni, da bodo letos ti odlični drsalci poskušali zbristati s tabele še ime slavnega Finca Thunberga, tako da bodo na službeni lestvici ženskih in moških svetovnih rekordov v hitrostnem drsanju končno zapisana druga za drugim sama norveška imena.

Sušatka Viktorija v Budimpešti

Na Stefanovo je v Budimpešti gostovala plavalna ekipa sušatke Viktorije pri meetingu, ki so ga priredili najodličnejši madžarski plavalni klubi kakor MAC, UTE in NSK. Meeting je bil prirejen v velikem zimskem bazenu.

Podrobni rezultati tekmovalja so naslednji:

100 m prosto (dame): 1. Acs Ilona (MAC) 1,11,6; 2. Szeti Borizska (MUE) 1,18; 3. Krmpotič Neda (Viktorija) 1,19,4.
100 m hrbtno (dame): Inge Smolik (Viktorija) 1,25,8; 2. Irena Terfij (MUE) 1,31,8; 3. Elisabeth Rado (NSK) 1,33,6.
100 m prosto (gospodje): 1. Kereszy (UTE) 1,01,4; 2. Tuzsko (MAC) 1,04,2; 3. Kurtini (Viktorija) 1,05,8.
200 m prosto (dame): 1. Szegedi (MAC) 3,15,3; 2. Felkezy (MUE) 3,16,6; 3. Borsič Zlata (Viktorija) 3,29,8.
400 m prosto (dame): 1. Ilona Acs (MAC) 6,04,6; 2. Inge Smolik (Viktorija) 6,27,8; 3. Terfij (MUE) 6,35,8.
400 m prosto (gospodje): 1. Kereszy (UTE) 5,14,8; 2. Zmaj Defilipis (Viktorija) 5,18,8; 3. Tuzsko (MAC) 5,35,4.
Stafeta 3x100 m mešana (dame): 1. Viktorija (Smolik, Borsič, Krmpotič) 4,27,1; 2. MUE (a) 4,26. Treća je prišla na cilj b-stafeta MUE, ki pa je bila diskvalificirana. Sušatci so se pri tem srečanju odrezali še kar zadovoljivo.

Najboljša pripovedka iz nogometaškega življenja

Pod predsedništvom znanega publicista, športnika in pisatelja Jeana Girodoux se je na Stefanovo zbrala v prostorih francoske nogometne zveze ocenjevalna komisija, da bi izbrala ob književnem nogometnem konkurzu najboljšo delo iz nogometaškega življenja. Natačej je razpisala francoska nogometna zveza z namenom, da bi pospeševala in utrjevala dobre zveze s francosko intelektualno mladino.

Ta komisija je od tristoenajst pripravlenih del, ki so prispela na natačej, izbrala dvajset, ki jih je smatrala za najboljše. Prvo nagrado v višini dvatisoč frankov je dobil Louis Loubet, znani pisatelj, za svojo pripoved »Spomin na Teddyja Browersa«. Razen omenjene sta bili podeljeni še dve nagradi za drudo in tretjo najboljšo pripovedko iz nogometaškega življenja. Ideja ni slaba,

saj na ta način približuje posebni svet in miselnost nogometaša, ki ga zaostali, konservativni ljudje ponekod še smatrajo kar počez za divjaka splošnemu razumevanju. V Franciji so take reči možne, saj je tam n. pr. Noblov nagradenec Paul Valery predsednik nogometnega kluba Fieves, nosilec Goncourtrove nagrade, Henry Montherlaut, pa nogometaš. In tako bi lahko našli še celo vrsto aktivnih nogometašev z najodličnejših kulturnih področij ne samo v Franciji, ampak tudi drugod, celo pri nas v Jugoslaviji. Upajmo, da bo s telesičarskimi predskoki o nogometu enkrat pometeno že tudi pri nas pri takih »breztesniških«, ki mislijo, da sta umetnost in »inteligenčnost« sploh kdaj nihala med nebom in zemljo! Čas in umetnost sta pa čez take sicer že itak stopila in jih pustila na milniku 1919. Dolgo rado modernih kulturnih delavcev, ki so prav iz prve vrste bi lahko našli, pa to končno ne spada sem. O priliki bomo pa, če se seveda še pokaže potreba, lahko postregli z »razpredelnico«, ki bo marsikateremu narobe-Hamletu za vselej zavezala usta!

Na tekmi Šparta : Bratislava

se je zaradi mraza celo v tako velikem mestu kakor je Praga nabralo le dobrih 350 gledalcev. Slovaki so pri tej priliki pozdravili občinstvo z novim slovaškim vzklikom »Na stražo!« in ne kakor je bilo dozdaj običajno, »Zdravje!« (Na zdravje!). Ta pozdrav je Pražane razburil tako, da so začeli proti slovaškemu moštvu Bratislavi na vso moč demonstrirati.

Hockey na ledu

Ilirija A : Ilirija B

Tudi danes zvečer ob 19 nam bodo Ilirijanski hokejisti postregli z domačo prireditvijo. Tekma je brez vstopnine! Cenj. občinstvo naj si ogleda tekmo, ki je predpriprava za drž. prvenstvo.

Razpis

medkluške skakalne tekme SK Bratislava na Jesenicah, združene z otvoritvijo povečane skakalnice.

SK Bratislava na Jesenicah razpisuje za nedeljo, dne 1. januarja 1939 (Novo leto) medkluške skakalne tekme seniorjev in juniorjev, ki bo združena z otvoritvijo povečane skakalnice. Pričetek tekme ob 11,30. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSZ. Pravico udeležbe imajo vsi seniorji in juniorji klubov, ki so člani JZSZ. Vsak tekmovalac tekmuje na lastno odgovornost. Prijave se sprejemajo tudi ure pred pričetkom prireditve. Prijavnine ni. Prvi v vsaki skupini prejme plaketo, drugi in tretji pa priznanje. Razglasitev rezultatov bo ob 17 v gostilni »Herman« na Jesenicah.

Snežne razmere

Poročilo Tujkoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSZ z dne 29. decembra 1938:

Kranjska gora, 510 m: —13, sončno, 63 cm pršila, barometer se dviga, sankalnice in drsalnice uporabne. Ratoče-Planica, 570 m: —13, sončno, 54 cm pršila, mirno, 25 m skakalnice uporabna.

Peč-Petelinjek, 1110 m: —11, sončno, 30 cm pršila, mirno, smuka ugodna.

Planica-Slatva, 930 m: —12, sončno, 58 cm pršila, mirno, smuka ugodna, drsalnice uporabne.

Erjavčeva koča na Vršču, 1515 m: —13, sončno, 63 cm pršila.

Dorje-Mojstrana, 630 m: —16, delno obl., 60 cm pršila. Koča pod Storiščem: —16, sončno, 70 cm pršila.

Bled, 501 m: —14, delno oblačno, 60 cm pršila, mirno, smuka ugodna.

Pokljuka, 1300 m: —14, delno oblačno, 40 cm pršila, 30 cm podlage, mirno, smuka ugodna.

Rožinj »Zlatorog«, 530 m: —11, megleno, 35 cm pršila.

Rožinj »St. Janez«, 530 m: —11, megleno, 35 cm pršila.

Dom na Komli, 1530 m: —13, sončno, 130 pršila, mirno.

Velika planina, 1550 m: —16, sončno, 80 cm pršila.

Kamniška Bistrica, 501 m: —16, sončno, 40 cm pršila, 30 cm podlage.

Jezerško: —11, sončno, 30 pršila, mirno, smuka ugodna.

Polzevo, 660 m: —13, delno oblačno, 35 cm pršila, mirno, smuka ugodna.

Sodratina: —13, delno oblačno, 41 cm pršila, mirno, smuka ugodna.

St. Planina, 982 m: —14, delno oblačno, 30 cm pršila, mirno, smuka ugodna.

St. Gora: —13, delno oblačno, 30 cm pršila.

Nova vas - Bloke: —10, delno oblačno, 25 cm pršila, 30 cm podlage.

Lisec, 917 m: delno oblačno, 10 cm pršila, 20 cm podl., smuka ugodna.

Pohorje:

Mariborska koča in Pohorški dom, 1050 m: —11, delno oblačno, 30 cm pršila, smuka ugodna.

Ribnica na Pohorju, 715 m: —13, delno oblačno, 50 cm pršila, mirno.

St. Lovrenc na Pohorju, 183 m: —11, delno oblačno, 50 cm pršila, mirno, smuka ugodna.

Koča na Pesku, 1392 m: —10, 15 cm pršila, 30 cm podlage, mirno, smuka ugodna.

Koča pod Kopo, 1377 m: —16, sončno, 60 cm pršila.

Rimski vrtele, 536 m: —13, sončno, 60 cm pršila, mirno, smuka ugodna.

Peča, 151 m: —12, delno oblačno, 85 cm pršila, mirno, smuka ugodna.

Obvestila športnih zvez, klubov in društev

Veselo letalsko silvestrovanje v Stični bodo letos priredili ljudski letalci, člani skupine »Stičnani«. Skupina je znana po svojem delavnem udeleževanju v letalstvu, saj so njeni člani na svojih letalih obdržali že marsikater kos naše zemlje. Prirediteli so dali na sprednjem razpisu tri vesela nametja, ki bodo prikazovali del ljudskih letalcev na Blokah.

Jugoslovanska zimska športna zveza — Zbor smučarjev — vabi svoje člane na novoletni izlet na Polzevo. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 7,40. Člani, udeležiti se v čim večjem številu našega prvega skupnega izleta. — Odbor.

Dolores Vieser:

12

Podkrnoški gospod

Roman. — Poslovenil Janez Pucelj.

Pred Medvodami, kjer se cesta cepi, se zablišči v daljavi malo krdelo jezdecev. Nartej brzda konja in si zasenči z roko oči. Tedaj mu padela v srce bol in sram: saj mu jaha tam gori prijatelj, Anderč — torej je! — danes bi bil moral tudi on k Ungradu. To je minilo.

»Daiva, naj ti prej odjahajo mimo,« reče Nartej Zrelčanu pridružen in krene na cesto v Krško dolino.

»Zakaj?« se začudi Zrelčan.

»Tako,« mrmra mladenič in sledi z gorečimi pogledi veselim jahačem tam čez.

Dobrega konja ima, Anderč. Prav živahne volje je. Doma pa, ko so mu rekli »srečot«, tedaj mu je pa pač blo na jok!

Zdaj so jezdec pri kapeli, kjer se cepi cesta. Anderč se ozre v žrelske ljudi sem čez in zavilhič epico. Kakor glas ponosnih besedi zadoni čez polje.

Nemo dvigne Nartej roko za pozdrav.

»Jahajva, gospod proste!« ga opomin Sebastijan z Zrelca.

Prošt Pod Krnosom.

Nad portalom podkrnoške cerkvi visi še slavnostni smrekovec venec in rdeče pregrinjalo leži še v kuru na hrastovem stolu novega gospoda. V cerkvi se že mrači. Zrak je vlažen in podmolkel od starega kadila.

Gospod Lenart zapre veliki martirologij, ki je privezan na verigi na njegovem stolu, gre globoko po sapo in odkoraka po neuzlajenih, bobnečih škrih na prosto. Gre prav do skalnate strmine in sede na kamenitni doprni zid.

Pod njim se razprostira Podjuna, širna in zlata v smejočem se pomladanskem soncu. Ze leži zelen blešč nad travniki. Iz grmovja blešče pisane oblečke otrok, ki so videti kakor vesele male cvetke. In tam čez na daljnih gričih raste gozd v svetlo nebo.

O ti prelepi, sončni svet!

V podkrnoškem proštiskem dvorcu leži še stari led po kotih. Težke sence padajo od skal in predejo okrog mračnega ozidja.

Pod Krnosom sije sonce samo eno uro, eno kratko, žalostno, blede-zlato uro.

Kadar mine ta, tedaj leži hiša vsa mrtva in siva in sama in čaka toči, ki se temnota plazi že tod po mostovžih, ko spodaj v Poduni še žari najbolj zlato poznopopoludansko sonce. Skozi mala, globoka okna se komaj zgubi kak hrepeneč odsvit v tihe sobe, ki so polne težkega, temnega, pobožnega pohištva, kjer gledajo s sten blede Madone in osorni, rjavi obrazi viteзов.

V cerkvi ti vleha luč.

Na dvorišču se sliši gozd, kako globoko, sveto žumi. Zdaj pa zdaj prinese veter pač tudi glasni, jezni žum slapa iz bližnje grape, in tam čez v vrhah pojejo morda desice otožno slovensko ljubzensko pesem. Tedaj splavajo vselej spet trje jasni, visoki glasovi k samotnemu možu, ki sedi tam gori v sencih skal na ozidju.

Lenart gleda čez dežel, ki je zdaj njegova, čez sive, lesene kmečke hiše in širne travnike in čez gričevje, ki žumi okrog njegove utrjene hiše.

Lepa, bogata zemlja! In vendar nima Lenart nobenega pravega veselja v srcu. Ni si želel te zemlje in ni se boril zanjo; padla mu je sama od sebe v naročje. Pa zdaj so ga pač postavili za gospoda in zdaj je njegova dolžnost in čast, da posveti tej svoji zemlji vse misli in vse svoje bistvo.

»Biti gospod je velika reč,« si misli Lenart in si vedno spet zaobljublja, da boče biti tak v vsej vestnosti in vsej pravičnosti.

»Nočem počivati, dokler ne izgine kruta siročina, kolikor se more to zgoditi v naših časih. Pomagaj mi k temu Bog in naša ljuba Gospa!«

Zdaj se poslovi sonce tudi od blagoslovljene Podjune. Nežna meglica se dvigne iz močvirnih pas ob Glini.

V somrak proštiskega dvorca pade moten sijaj; večna vrata so se odprla.

Senca zatočene ženske se odrazi proti razsvetljeni veži.

»Ne bi hoteli iti gnadjlivi gospod večerjat?«

Prečastiti gospodje so že vsi za mizo,« reče ponižno ženska.

Lenart se sproži z zida in gre mimo ženske gor po stopnicah v izbo, ki zasluži akoraj ime sobana. Tu sede tri duhovni gospodje za dolgo hrastovo mizo.

Ko stopi Lenart v sobo, vstanejo in pozdravijo:

»Salve, pater prepozit!«

Gospod Lenart se na kratko pokloni v zahvalo in sede v usnjeni stol, ki stoji na častnem koncu mize. Tri sveče gore na kovarnem železnem svečniku; mečajo trepetajočo luč na resne obraze mož in na dvanaest rjavih stolov, ki stoje prazni okrog mize.

Star služabnik prinese voliko skledo ječmeniške in jo postavi pred gospoda. Lenart zajame in si napolni kositrni krožnik in začne jesti. Pa najsi ječmenček in mehko kuhano prekajeno meso v njem še tako lepo dišita, mu vendar jed noče prav tektniti.

Pri mizi nihče ne spregovori besede. Dom Avguštin na Lenartovi desni je slep in gluha od starosti; trudoma momlja pri svoji juhi. Prihaja zvesto o pravi uri v refektorij, kakor je navajen tega že desetletja, je pa povsem pozabil, da je prošt Valentin Podturjan že leto dni v grobu. Zanj je že potonil ves svet; kdor domuje poleg njega, ja zanj samo še senca.

Na levi proštovi pokašljeva dom Silvester, hromec, ki preselela dan za dnem pri knjigah in noč za nočjo ne ugasne luči. Kakor da je odsoten, za-

jema tisto malo jedi, si mu je še potrebuje ne-večno telo; ne čuti, kako iščejo in izsedujejo pogledi iz oči mlademu gospodu in hočejo po sili prodreti v njegove.

Poleg doma Silvestra sedi Janez Rutar, kaplanus, močan in rjav in kočen kakor kakšen kmet. Pošteno je truden od težkega dnevnega dela po oddaljenih vaseh. Molče je kakor kmečki hlapec. Celo mu je široko in brez gub, tudi ostro-umnomodrih, globoko ležečih, sivorjavih oči in upornih ust mu preži nevarnost.

Lenart ga nagovori:

»Ste bili na Rádišah danes?«

Rutar poroča:

»Bil, vaša milost! Sem pridigal in spovedoval in bolnike obiskoval kakor slednji petek. Če mi drugače ukažete, vaša milost — —?«

Nekaj v teh besedah zadene Lenarta.

»Kako naj vam ukazujem drugače, saj vendar nisem duhovni. Vi kot duhovni veste sami, kaj je vaša dolžnost. Jaz hočem samo, da nihče ne trpi pomanjkanja na telesu; za duše morate skrbeti vi. Kako to vršite, to je samo vaša skrb.«

»Da bi nas le več bilo!«

To je vse, kar reče kaplanus; pri tem sklopi veke čez oči.

»O, ti moj ljubi Bog,« vzdihne dom Silvester.

»Kje so časi, ko je domovalo tukaj dvanaest in še več kapiteljskih gospodov in misijonarilo daleč tja po deželi! Mi smo kaj žalosten ostanek: en hromec, en starec in — —?«

Premolkne in hlastno nese kositrni krožnik k ustom.

Kaj je zardel gospod Lenart?

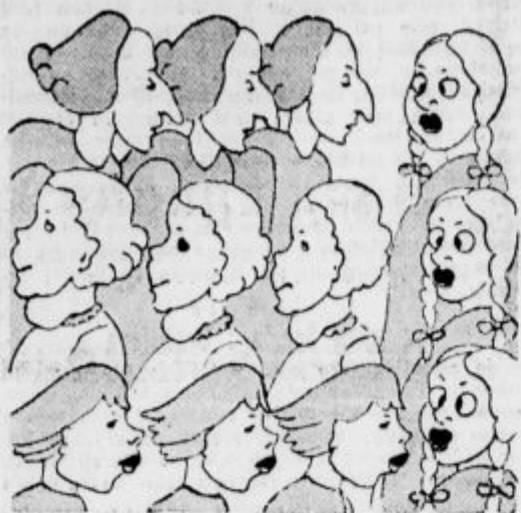
»Ko bi bili le ti trije za kaj možje,« reče počasi. S temi besedami porine prazni vrč vkraj in vstane.

Skupaj odmolijo še latinsko zahvalo in nato odhoda dom Silvester ob bergli v svojo učeniško sobo, doma Avguštin spremijo varno do postelje, kaplanus mora še v vas; videz je, kakor da bi rad ubežal prošnji.

Konči Ahačič:

23

Jaka Spaka in čudodelna dlaka

»Ljubi mož! Štirikrat sem ti rodila trojčke, same brhke deklice. Najstarejše so tako zale, da niti ne opaziš, da so grbaste. Druge so tako prebrisane, da pozabiš na njihovo golšo. Tretje so tako zabavne, da le za šalo šepajo. Četrte so pa pravi angelčki po svoji dobroti, čeprav škilijo. Kakšno srečo bi šele imela s sinom!«

Kmalu nato je zopeč škorklja potrkala na Spakova vrata. To pot je prinesla le enega otroka, zato pa sina, sinka trinajstinka, ki so ga krstili za Jaka. Jaka ni bil ne grbast, ne golšav, ne šepast, ne škilast in je bil vendar za vso vas pravo čudo. Kaj pa mislite! Pri Spakovih pa sin!

Radio

Programi radio Ljubljana:

Petek, 30. decembra: 12 Iz naših dolin in planin (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 15 Zenska ura: Delo kmetijske gospodinjice v zimskih mesecih (ga. Franja Brodarjeva) — 18.20 Veseli drobci (plošče) — 18.40 Francoščina (g. dr. Stanko Leben) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: O potrebi tovarne avtomobilov v Jugoslaviji (Leo Barič, publ.) — 19.50 Zanimivosti — 20 Koncert Radijskega orkestra — 21.10 Božične pesmi igra kvartet klarinetov (gg. V. Lajn, Fr. Urbanec, M. Gunzke, J. Gregorc) — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angliške plošče.

Drugi programi:

Petek, 30. decembra: Beograd: 20 Zagreb, 21 Igra, 22.15 Klavir — Zagreb: 20 Komorna glasba, 20.30 Vokalni koncert, 21 Klavir, 21.30 Lahka glasba, 22.20 Plesna glasba — Praga: 20 Igra, 20.30 Sukova Serenada, 21.10 Filharmonični koncert — Varšava: 19.10 Slagerji 1938, 21.15 Simfonični koncert — Budimpešta: 19.30 Zbor, 20.30 Orkestralni koncert, 22 Plesna glasba, 22.45 Ciganska glasba — Italijanske postaje: I. skupina (421, 304 in 283 m): 17.15 Plesna glasba, 21 Leharjeva opereta »Vesela vdova« — II. skupina (360, 369 in 263 m): 17 Klavir, 21 Komorni koncert, 22 Variete — III. skupina (492, 372 in 221 m): 20.30 Italijanske melodije, 21.30 Vojaska godba — Dunaj: 20.10 Dunajski meščanski večer, 20.35 Nicolajev »Te Deum« — Bratislava: 19 Koronice, pesmi in kmečki plesi — Ljuba: 20.10 Tržaška filharmonija — Strasbourg: 22.30 Offenbachove »Hoffmanove pravljice«.

Razglas

Uprava občine Zagorje javno razglašča, da se vrši običajni letni

živinski in kramarski sejem

kakor vsako leto tudi letos in sicer v soboto, dne 31. decembra 1938.

Kupci in prodajalci vljudno vabljeni!

Uprava občine Zagorje.

Zahvala

Za ljubeznive izraze sočutja ob smrti mojega draga soproga

Rudolfa Batisa

poštnega poduradnika

izrekam vsem sorodnikom in znanec, posebno pa g. direktorju pošte dr. Antonu Vagaja in ostalim uradnikom, g. upravniku pošte Ljubljana I. Francu Saleherju, upravniku pošte Litija in vsem nižjim uslužbenecem, ki so darovali vence in spremili pokojnika na njegovi zadnji poti — iskreno zahvalo.

V Ljubljani, dne 29. dec. 1938.

Batis Pavlina.

Mali oglasi

Službe iščejo

18 letna absolventka drž. dvorazr. trgov. šole, perfektna v slov. in nem. jeziku, išče nameščenje za takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Marljiva in zanesljiva« 20.105. (a)

Službo dobe

Služkinja za hišna dela s preprosto meščansko kuho se sprejme s 1. januarjem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 20.165. (b)

Prodajalka

mešane stroke, dobro verzirana v manufakturi, in trgovski pomočnik mešane stroke, dober železninar, se takoj sprejmeta. Ponudbe z navedbo referenc, brez priloge znamk, poslati upravi »Slovenca« pod št. 20.150. (b)

Glasba

Tega ne more nikdo Poljubne najnovije plošče samo po Din 30.— Razen tega vzamemo tudi stare v račun

Iščite seznam.

Razno

KO-KO-DAK

Jajce tudi po zimi, kadar so najdražje Vam znesejo Vaše kokoši! Pojasnila brezplačno Milan Vrabliž, Ptuj 33

Prodamo

Zmleti deteljni odpadki vsebujejo 37% beljakovin in toliko ter so lani in tropinam enakovredno močno krmilo, 100 kg 90 din. — Sever & Komp. Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. (1)

Prvovrstni trboveljski premog

brez prahu koks, suha drva tudi I. Pogačnik Dobričeva 3 Telefon 20-59

Šivalni stroji

s tovarniško garancijo na ugodne mesečne obroke. Rabljene stroje vzamemo v račun. isti tudi po zelo ugodnih cenah na prodaj!

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze).

Stanovanja

Dvosobno stanovanje s kopalnico in krasno sobo z uporabo kopalnice oddam v Staretovi ulici, Trnovo, nova vila. (8)

Kupimo

TESAN LES

PLOHE ZA ŽAGO

kupujemo v večjih količinah v splavih - franko splav Smederevo.

Ponudbe poslati na

»BELICA«

parna strugara i mlin

Palanka (Smed.)

Pouk

Tečaj za strojepisje

pridei Trgovsko učilišče in stenografski institut Robida, Trnavska ul. 15, Ljubljana. Novi moderni stroji. Najnovejša učna metoda. Začetek januarja 1939. Pojasnila v pisarni učilišča: Trnavska ul. 15.

Tečaj za stenografijo

šestmesečni, pridei Trg. učilišče in stenografski institut Robida, Ljubljana, Trnavska ulica 15. - Poučuje ga. prof. Robidova. Učnina nizka. Uspeh garantiran. Začetek januarja 1939. - Pojasnila v pisarni učilišča, Trnavska ulica 15. (u)

Pohištvo

Stole, pohištvo, popravila izvršujem po najnižjih cenah. Breg 14.

DARILO KI VAM bo priraslo k srcu!

Lepšega darila si ne morete misliti!

Ako bi radi, da se bodo vsi tisti, ki so Vam pri srcu, zares radovali Vašega božičnega darila, potlej si v seznamu daril zabeležite polnilno pero "Milionar" primerno za staro in mlado. To darilo jim bo za vse življenje priraslo k srcu kot dragocen spomin na Vas!

Očarajoča lepota v njegovem stilu in barvi, iskreča — svetla podoba —. Pero je v vsej svoji dolžini prozorno, zmerom kaže gladino črnila, da Vas ne more iznenaditi, kadar poiđe. Čudovito

pero iz solidnega zlata čegar konica je prevlečena z dragocenim osmijevim iridijem, ki jamči 25 let dovršeno pisanje, lep polnilni svinčnik dopolnjuje celotno garnituro.

Posetite kako boljše trgovino polnilnih peres in si še danes poiščite katero izmed zbranih daril, ki bo za vsakogar iz Vašega seznama. Pazite da bo na njem ime "Parker" pa puščičasta zaponka.

Srečen Božič!

Parker Vacumatic

MEHANIČNO GARANTIRANO DOVRŠEN

NOTER I DRUG, GUNDULIČEVA GI 5, ZAGREB

Din:
750.-
600.-
500.-
450.-

PRIMERNI SVINČNIKI

Din. 350, 250

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop. Telefonska številka 30-30

ZAHVALA. Za izkazano sočutje ob smrti moje drage soproge, gospe

Nežike Ažman

se tem potom vsem najprisrčneje zahvalim. — Zlasti sem dolžan zahvaliti se g. baronu Codelliju za veliko naklonjenost, nadalje preč. gg. duhovnikom, č. sestri za požrtvovalno postrežbo, gospodom pevcem pevskega zbora »Sava«, darovalcem krasnega cvetja in vsem, ki so pokojno spremili k večnemu počitku. Vsem Bog plačaj!

Ljubljana, dne 29. decembra 1938.

Zalujoči soprog Ivan Ažman.

Umrli je po kratkem bolehanju, previden s šolažili svete vere, v 81. letu starosti, naš ljubljani soprog, predobri oče, stari oče in stric, gospod

Gašper Stojkovič

sprevodnik drž. žel. v pokoju in hišni posestnik

K večnemu počitku ga bomo spremili v petek, 30. dec. ob 14.30 iz hiše žalosti Vodmatska ulica 10 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Moste, dne 28. decembra 1938.

Helena roj. Velepč, soproga: dr. Gašo, Josip, Gorko, Ludvik in ing. Ivo, sinovi: Franciška, Angela in Hedvika, hčere: Alba, Alojzija, Elza, Pija in Zdenka, sinuhe: Stanko Majer in Jože Solar, zeta; vnuki in vnučkinje in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila Pogrebni zavod Gajšek Ivan, Ljubljana